

BATAVIAASCH NIEUWSBLAD.

Hoofdredacteur F. H. K. ZAALBERG.
Bureau Noordwijk No. 13 Wlt., telefoon Wlt. 2888.
Huis telefoon Weltevreden 1286.
Telegram-adres: Nieuwsblad, Weltevreden.

Abonnementsprijs per 3 maanden f 5.—; buiten Ned.-Indië f 6.—
Prijs der advertentiën: Elke 1—5 woorden f 0.40; minimum f 2.— per plaatsing. Dienstaanbiedingen: Elke 1—5 woorden f 0.20; minimum f 1.25. Regeltarif f 0.30 per regel.
Prijs abonnements-advertentiën volgens overeenkomst.

Uitgevers G. KOLFF & Co., Weltevreden,
Noordwijk No. 13.
Telefoon Nos. Batavia 19, Weltevreden 2887.
Telegram-adres: G. KOLFF, Weltevreden.

AVOND-EDITIE.

De abonnementsprijs van dit blad is tijdelijk verhoogd met f 1.— per kwartaal.

Zij, die zich met ingang van 1 Juni abonneeren op het BATAVIAASCH NIEUWSBLAD ontvangen tot dien datum de courant **GRATIS.**

De Administratie Telefoon WL 2887

Dit nummer bestaat uit drie bladen.

INHOUD

van het Tweede Blad
Nederlandsch-Indië.

van het Derde Blad:

De Oorlog. — Nederland. — Feuilleton:
De Zaak Deruga. (Vervolg)

De Uitkijk.

Onverhoord.

Zooals ons reeds uit Soerabaja geseind werd, hebben de onthullingen van het *Bataviaasch Nieuwsblad* over het onslag van den legercommandant De Greve, den hoofdredacteur het *Soer. Hbld.*, den heer Boon, aanleiding gegeven om een Open Brief te richten aan den Gouverneur-generaal.

De heer Boon, die uitgaat van het misplaatste, door niets gerechtvaardigde standpunt, dat onze inlichtingen niet juist zouden zijn, eindigt zijn Open Brief volgenderwijze:

Excellentie, de z.g. onthullingen van het *Bataviaasch Nieuwsblad*, hebben een hoogst ongunstigen indruk gewekt, niet alleen bij het leger, maar ook bij de burgerij hier in Ned.-Indië. Dat het ambtelijk leven van een na Hem op de hoogste sport der ambtelijke ladder geplaatste autoriteit, afgesneden zou kunnen worden door een Gouverneur-generaal op eenvoudige on-dits van eenige streberig-aangelegde, niet-officieel tot voorlichting geroepen personen, achten en dat Leger en die Burgerij ongelofelijk . . . en terecht, want konden zij dat gelooven, dan ware daarmede verloren het vertrouwen in het hoogste gezag, welk vertrouwen de basis is van elk goed georganiseerd staatswezen.

Het is daarom, dat ik mij tot uwe Excellentie wend met het eerbiedig verzoek, . . . een met de dringende bede, om te doen weerspreken de bijzonderheden van Haar gesprek met generaal De Greve, naar aanleiding van diens ontslag, zooals die door dat blad zijn verspreid.

Wij wenschen slechts te constateeren, dat dit beroep, deze dringende bede, tot beden onverhoord gebleven is. Sterker, er is tot dusver geen enkele poging gedaan om onze „onthullingen“ te weerspreken.

De heer Boon zal nu zeker wel zoo goed willen wezen, zijn twijfel aan de juistheid onzer mededeelingen terug te nemen. Hij zal daarbij ook dienen in te trekken het leelijke woord „verdachtmaking“, door hem in verband met zijn twijfel gebruikt.

Daar was, in een ernstige zaak als deze, geen plaats voor.

Algemeen Nieuws.

BATAVIA, 24 Mei.

Onze Scheepvaart.

Naar wij vernemen zal de Amerikaansche consul slechts consulaire invoices afgeven voor de verscheping van producten, welke alleen met een door de Amerikaansche regering afgegeven licentie, in Amerika kunnen worden geïmporteerd, indien de afscheper het nummer van de licentie noemen en dit nummer vermeld staat op de prauwbrief en en connossementen. Deze bepalingen treden bedien in werking.

Vliegeniers en Waarnemers bij den Luchtvaartdienst.

Van welingelichte zijde vernemen wij:

De opiciding van vliegeniers, die reeds in het bezit zijn van het internationaal brevet, voor het militaire brevet, en de opleiding van waarnemers voor den vliegdienst, wordt thans met kracht ter hand genomen.

De luitenant-vliegenier Leendertz en de onderluitenant Mosselman zijn hierin reeds zoover gevorderd, dat zij binnenkort de proeven voor het militaire brevet kunnen afleggen. De eenige vliegenier, die thans in het bezit is van een militair brevet, is de kapitein J. Engelbert van Bevervoorde. Echter is dit het militaire brevet voor Nederland. De heer Hilvers, die de instructie op de vliegschool te Kalidjati leidt, is eveneens in het bezit van het militaire brevet, doch zijn vliegcapiteiten zijn van dien aard, dat niemand twijfelt of de proeven hiervoor, zouden door hem met glans worden doorloopen.

Het militaire brevet is niet gemakkelijk te behalen.

Bij het samenstellen van de eischen voor het militaire brevet voor Indië, heeft men alle eischen over de gehele wereld tezamen genomen en daaruit de zwaarste eischen voor Indië getrokken. Men ging hierbij van het standpunt uit, dat het vliegen in Indië meer moeilijkheden met zich brengt, dan in eenig ander land ter wereld. Door het uitgestrekte bergterrein en in verband hiermede ook de vele afwisselende koude en warme luchtstroomen in Indië, was men een weinig bevreemd voor de vroeger zoo dikwijls besproken „remous“, van daar die strenge eischen.

Dank zij de uitstekende Amerikaansche motoren en de zeer snel vliegende toestellen, zijn deze z.g. „gevaarlijke remous“ steeds overwonnen en hebben de vliegeniers er tot nu toe weinig hinder van ondervonden.

Dat de motoren absoluut goed zijn, toont ons het volgende geval:

De luitenant-vliegenier Leendertz had den 6ten April j. l. een ongeval, door bij het maken van eene te scherpe bocht te slippen en van een hoogte van ruim 30 meter neder te ploffen. Bij dezen val werd zijn toestel geheel vernield; de motor mankeerde daarentegen niets. Hetzelfde gebeurde met de kapitein-vliegenier Ockerse. Deze viel den 20sten September 1917 eveneens van een hoogte van ongeveer 30 meter. Ook zijn toestel werd in gruzelementen geslagen, terwijl van de motor slechts eenige benzine- en olieleidingen stuk sprongen, zoodat de motor eenige dagen daarna weder in een ander toestel kon worden gebruikt. Ook de motor, waarmede op 8 Augustus een luit.-vliegenier met een vaart van 100 K. M. in zee duikelde, bleef geheel normaal.

Dit pleit natuurlijk zeer voor de stevige constructie. De vliegeniers stellen dan ook het volste vertrouwen in de Hall Scott-motoren.

Het ongeval van den luitenant Leendertz kon dezen vliegenier niet weerhouden den volgenden dag met een andere vliegmachine weder heel gewoon te gaan vliegen alsof er niets gebeurd was. Denklijk is zijn body van gummi.

De kapitein-vliegenier Ockerse en de luitenant Ter Poorten hebben, na hun val, geen diensten als vliegenier meer verricht.

Laatstgenoemde verzocht terugplaatsing bij het wapen der artillerie en eerstgenoemde moest zich onder een langdurige geneeskundige behandeling stellen en wordt waarschijnlijk in het genot van een vol pensioen, voor den militairen dienst afgekeurd. Hij heeft nl. een der beenen gekneusd bij zijn ongeval.

De opstijgingen met de vliegmachines in de vliegschool te Kalidjati, vangen des morgens te 5^{1/2} uur aan en eindigen gewoonlijk tegen 9 uur v.m. Tegen dien tijd begint de atmosfeer te warm en te drukkend te worden.

Na het vliegen worden de toestellen gestald, en daarna in orde gebracht voor den volgenden dag of voor de namiddag, indien het weer des middags gunstig is. Aangezien iedere vlucht ongeveer 15 à 20 minuten duurt, zijn op deze wijze reeds eenige duizenden opstijgingen en landingen te Kalidjati verricht, waarbij onder normale omstandigheden, nog nimmer iets werd gebroken. Het verdient vermelding, dat de landingsgestellen dezer toestellen van een zeer sterke constructie zijn.

Voor de vliegeniers is op het terrein te Kalidjati voor onderdak gezorgd. In een groot houten gebouw zijn de noodige kamers gemaakt en deze zijn zoo gerieflijk mogelijk ingericht. Verder voeren de vliegeniers gezamenlijk menage en worden de dagen op echt kameraadschappelijke wijze gesloten. Dit is daar wel noodig ook, daar Kalidjati ruim 10 paal van eenige bewoonde plaats gelegen is, en het gebrek aan amusements zich zeer doet gevoelen.

De waarnemers bij den vliegdienst ontvangen eenige dagen per week te Tjimbati les in het schieten met madsen-geweren, draadlooze telegrafie, fotografeeren enz. Om in de practijk het nut van waarnemingen uit de lucht in samenwerking met de artillerie-schietoefeningen te kunnen nagaan, werd op het schietterrein te Batoedjadar een tijdelijk vliegveld aangelegd.

Den 11en Mei j. l. vloog de kapitein Van Bevervoorde met den luitenant der artillerie Van Hutten als passagier (waarnemer) uit Kalidjati naar Batoedjadar en landde daar op het hulpvliegveld. Bij deze landing deed zich een klein ongelukje voor; door de aanhoudende regens was de grond zeer week geworden, waardoor een der wielen van het toestel oiep in den grond zakte, tengevolge waarvan een schaats brak. Het ongeval werd echter spoedig verholpen.

Maandag 13 Mei zouden de eigenlijke oefeningen beginnen, doch daar het wederom hevige geregend had en bovendien mistig weer was, werden de waarnemingsoefeningen uitgesteld. Ook de volgende dagen bleek het weer te ongunstig voor de vliegoefeningen en waarnemingen en was men genoodzaakt een en ander voor onbepaalde tijd uit te stellen.

Menigeen zou in verband met het vorenstaande willen wijzen op het feit, dat in Europa met ongunstig weer toch wordt gevlogen en waargenomen, doch daar geldt het „nood breekt wet“, terwijl het hier in Indië zekkenwerk zou zijn om noodeloos menschenlevens en dure vliegtuigen aan gevaar bloot te stellen. We zijn in I d' e arm aan vliegeniers en arm aan vliegmachines en moeten met beide zuinig zijn.

Nochtans hebben de oefeningen in het waarnemen tijdens de legermanoeuvres in 1917, zeer goede resultaten gehad. Jammer dat men toen nog niet de beschikking had over foto-toestellen voor vliegtuigen. De uitkomsten waren zeer zeker schitterend geweest.

De Leger vereeniging.

Men deelt ons mede, dat eenige leden van het hoofdbestuur der Legervereeniging ernstig ontevreden zijn over het voorgevallene te Buitenzorg en de slappen houding van het lokaal bestuur bij die gelegenheid. Er is sprake van, dat ze hun mandaat zullen neerleggen, als niet ten krachtigste stelling wordt genomen tegen uitingen van machtsmisbruik als van den plaatselijk commandant te Buitenzorg.

Pokken rapport.

Bijgekomen 1 Inlander, die bereids overleed. Het restant patiënten is dus hetzelfde als gisteren, nl. 4 Inlanders.

De Geest in het Leger.

Het schijnt voor sommige menschen maar niet mogelijk zich te onthouden van handelingen, die onvermijdelijk een slechten invloed moeten hebben op den geest van den soldaat.

Uit Magelang wordt ons nu weer een ergelijk staalje bericht: Toen daar eenige weken geleden, als op zoovele plaatsen elders, gebrek aan rijst ontstond, wendden eenige onderofficieren zich tot de Intendance, met het verzoek om rijst uit de magazijnen te mogen betrekken, welk verzoek van de hand gewezen werd. Dat zal wel beelemaal in orde geweest zijn.

Den verzoekers werd de raad gegeven, de rijst in zelf in de kampeengs op te kopen, dan zouden zij goedkoopert uit zijn dan op de pasar.

Kort daarop kwam er echter ook een te kort aan gaba voor de paarden. De officieren wendden zich daarop tot de Intendance om hulp. En nu werden de officieren niet op eigen inkoop in de kampeengs aangewezen, maar zond de Intendance er vedurende beide Pinksterdagen de genie-auto op uit om gaba in te koop en af te leveren aan het magazijn van oorlog. De magazijnmeester en eenige minderen mochten er hun vrijen dag voor opofferen.

Zal men het dan nooit leeren?

Generaal Schutt.

Uit Magelang werd ons reeds geseind, dat de geruchten over een aanstaand heengaan van generaal Schutt, commandant van de tweede militaire afdeling, uit de lucht gegrepen zijn.

Onze correspondent schrijft ons nu nader, dat hij den generaal persoonlijk over de zaak sprak, en uit diens mond de verzekering kreeg, dat hij niet van pensioensplannen wist.

Bond van Bataviasche Gemeenteambtenaren.

Gisteravond hield de Bond van Bataviasche Gemeenteambtenaren een huishoudelijke vergadering. Hoofdschotel der agenda was de behandeling van de door den gemeenteraad voorgestelde nieuwe wijze van vergoeding voor transportkosten aan de daarvoor in de termen vallende ambtenaren.

In het kort kwamen de besprekingen hierop neer, dat de vergadering niet accoord kon gaan met de ontworpen regeling en als felt constateerde, dat de belangen van het personeel geschaad worden, wanneer de nieuwe regeling wet zal worden. Ook werd door een der leden opgemerkt dat de dienstchefs in het genot der oude bepalingen blijven, wat geen goed standpunt van den raad werd genoemd.

Besloten werd een commissie te benoemen, die een nieuwe regeling zal ontwerpen, welke den raad zal worden voorgelegd. Voorts werd nog opgemerkt, dat de vakvereeniging zich meer met de belangen harer leden dient bezig te houden en zich niet blind moet staren op de meeningen, die sommige raadsleden er ten opzichte der gemeenteambtenaren, op na houden.

Gevraagd werd welke houding de vereeniging denkt aan te nemen tegenover de domperstactiek van hoogere chefs, waardoor de belangen der vakvereeniging in het gedrang worden gebracht.

Ook werd om inlichtingen verzocht, naar aanleiding van de geruchten, dat er plannen zouden bestaan een bond van gemeenteambtenaren op te richten over geheel Indië. Hierover zal het bestuur inlichtingen inwinnen.

Aangemoedigd werd de deelneming aan de in opkomst zijnde beweging voor coöperatieve woningbouw.

Eindexamen Stovia.

In 't arts-examen slaagden:

R. M. Marsald, Djoendjoenan, Abdul Madjid, Marzoeik Mahdi, Iskander, Johan Nainggolan, J. Jacob, Savoedin, Soeharde, Sjoefan Rossat, Sjoelb Proehoenian, Aulia, Oh, Fanggideji, Mob, Djoehana, Mardjorio en Haeojoan. In 't semi-arts-examen slaagde: A. Tilaar.

Hoe lang'er hoe Gekker.

Zoals men weet, zijn door de verschillende residenten maximum-prijzen voor de rijst vastgesteld, terwijl daarmee gepaard is gegaan een verbod tot uitvoer van rijst van het eene gewest naar het andere, zonder vergunning van het hoofd van gewestelijk bestuur.

Zoals wij ook reeds mededeelden, is naar aanleiding van de rijstschaaarschte in eenige gewesten, door den resident van Batavia vergunning verleend tot den uitvoer van rijst o.a. naar Djokja, Koetoardjo, Solo, Semarang en Pekalongan. De vergunning is verleend op verzoek van de betrokken residenten.

Het vreemde geval doet zich nu voor, dat voor den opkoop ten behoeve van dien uitvoer, hogere prijzen worden besteed dan de voor Batavia zelf vastgestelde maximum-prijzen. Daaruit blijkt dus duidelijk, dat de voor die gewesten vastgestelde maximum-prijzen, naar verhouding veel hooger zijn dan die te Batavia; immers op den inkoopsprijs hier drukken nog de kosten van vervoer, opslag enz.

Wellswaar luiden de door den resident verleende vergunningen, dat de opkoozers zich aan de vastgestelde maximum-prijzen zullen houden, maar het is een algemeen bekend feit, dat men zich niet aan die clausule stoort, en veel hooger prijzen besteedt.

Het eenige radiale middel hiertegen zou zijn, de maximum-prijzen voor geheel Java naar verhouding gelijk te maken, doch daar schijnt men nog niet aan te willen. Toch gaat het niet aan, voor een zekere groep exporteurs de prijzen in dit gewest te drukken ten nadeele van den desamen, die nu zijn padi voor minder moet verkopen, dan bij open concurrentie zou kunnen bedingen. En daar draait het ten slotte toch op neer.

Dit geldt ook met betrekking tot de rijst voor de mijnwerkers op Banka. Bij de laatste inschrijving deed zich het geval voor, dat een hoogere prijs werd bedongen voor pet-jah koelt rijst, dan voor de z.g. kloearan huller, terwijl eerstgenoemde soort in den regel veel lager geprijsd wordt.

Maar wat doet nu. Het departement van Landbouw in de gegeven omstandigheden?

Wij vernamen, dat heden aan de betrokken residenten een circulaire is gezonden, houdende mededeeling, dat in de gewesten waaruit rijst wordt uitgevoerd, vergunningen daartoe aan een en denzelfden persoon alleen uitgereikt mogen worden eens per week en tot een hoeveelheid van niet meer dan een halve wagenlading.

Als men nu weet, dat het minste kwantum, dat men naar andere plaatsen pleegt te zenden een heele wagenlading is, daar dit wat de vracht enz. goedkoper uitkomt, behoeft men niet te vragen, hoe de hier bedoelde regeling door belanghebbenden ontvangen zal worden. Bovendien beteekent een halve wagenlading rijst voor de consumptie-verkoop in een stad van eenige beteekenis niets en komt de maatregel dus neer op sterke bemoeilijking van den uitvoer.

En waartoe? Is de uitvoer stel naar Djokja, niet langer noodig, dan belet niet den resident van Batavia, na gepleegd overleg met zijn collega van Djokja, om den uitvoer daarheen stop te zetten door weigering van verdere vergunningen. Wordt de uitvoer weer noodig, dan is een enkel sein voldoende om weer rijst te krijgen.

De regeling van het departement van Landbouw draagt daarom de sporen gemaakt te zijn door iemand, die weinig of helemaal niet op de hoogte is van de praktijk in rijstzaken. Door dergelijke regelingen krijgt het publiek nu juist geen hoogen dank van den praktischen zin bij het departement van Landbouw!

Een Dievenben de op 't Spoor.

Wij vernemen, dat de justitie den draad in handen heeft gekregen, welke zal leiden tot de verklaring van vele groote diefstallen, den laatsten tijd in de entrepôts te Priok gepleegd. De aanleiding hiertoe is geweest de ontdekking van een diefstal in een entrepôt van rollen staal draadkabels, een groot aantal vertegenwoordigend. Tot op heden zijn reeds een drietal Europeanen gearresteerd. De justitie onderzoekt verder, waarom verdere bijzonderheden alsnog moeten verzwegen worden.

Uit Atjeh.

De Gouverneur van Atjeh en Onderhoorigheden seinde op 15 dezer:

Door eigen vuur werd licht gewond één Ambonnesch fuselier op patrouille bij Kroëngb eukah Meulaboh. Er verdronk één inlandsch fuselier.

Mislukt.

De jenever-speculatie van de kongsie, aan het hoofd waarvan een juwelier en een advocaat staan, is vrijwel mislukt. Zij bood diverse restaurants tevergeefs haar voorraad, tot een waarde van f 50.000 aan, en offert die partij thans in het openbaar.

Kinder-Vacantie-Kolonie.

Bij den vice-voorzitter van bovengenoemde vereeniging, den heer August C. F. Cohen, Tanah Abang West no. 12, kwamen de hierondergenoemde giften binnen:

Dames N. Weltevreden	f 10.—
Kramat Trio id.	75.—
Essie en Nikie id.	5.—
N. N. id.	5.—
v. B. W. id.	13.80
C. H. D. Batavia	10.—
Zus id.	100.—
A. T. W. id.	25.—
I. C. H. V. R. id.	25.—
H. v/b. R. & Co. id.	50.—
D. P. B. id.	25.—
H. R. id.	10.—
G. W. & Co. id.	100.—

Totaal f 453.80

Met vorige opgave: f 1288.80.

Dr. Pinedo †.

In den afgelopen nacht is in het militair hospitaal alhier aan een beroerte overleden dr. Pinedo. Hij was laatstelijk ambtenaar ter beschikking van het departement van justitie.

Tram-storing.

Hedenochtend om 7 uur liepen er geen trams van Batavia. De oorzaak bleek een defect aan de pomp te zijn, waardoor geen water in de voedingsketel kon gepompt worden. Na een uur tijd was het tramverkeer echter weer geregeld.

Verdronken.

Hedenmorgen om 11 uur is een inlandsche vrouw, die op Molenvliet tegenover het Mijnezen aan het wasschen was, in de kali terechtgekomen en verdronken. De politie ging onmiddellijk aan het dreggen.

Nieuw Zetje.

Door den heer P. Burghgraef, eigenaar van het ververschingsalon Maison Burghgraef, Noordwijk, is aan den gemeenteraad het verzoek gedaan, een 10 tal tafeltjes voor zijn toko te mogen plaatsen.

Over eenige weken zijn wij dus weer een gezellig zijte op Noordwijk rijker.

De N. V. Djokjasche Machinehandel.

Er bestaat — of bestond? — te Djokja een „N. V. Djokjasche Machinehandel“, waarvan zekere heer Glied directeur was. Hij handelde, teekende en machtigde als zoodanig Tot onlangs een gewezen employé hem om een salariskwestie in rechten trok. De zaak diende dezer dagen voor het residentie gerecht, waar dezelfde heer Glied, zich noemen de en schrijvende: directeur, kwam verklaren dat er géén „N. V. Djokjasche Machinehandel“ bestaat!

Accoord. Niemand heeft het recht, die verklaring in twijfel te trekken. Maar de „directeur“ zal het wel zeer nuttig vinden, dat wij bij dezen zijne verklaring brengen onder de aandacht van het publiek, opdat dit wete, dat het onmogelijk is zaken te doen met deze „naamlooze vennootschap.“

Cholera-rapport.

Bijgekomen 4 inlanders, terwijl er 3 overleden.

Drie Europeanen herstelden, zoodat nog in behandeling blijven 3 Europeanen en 13 inlanders.

De Elite.

In de Elite-bioscoop treedt hedenavond voor het eerst het elite-quartet op. Voor bijzonderheden verwijzen wij naar achterstaande advertentie.

Personalia.

Wegens vertrek eervol onslagen als plaatsvervangend landrechtter te Batavia Mr. A. Neyzelle de Wilde.

— Aan het lid van den raad Justitie alhier Mr. F. M. P. de Ryck van der Gracht is de eenige 3 jaarijksche tractementsverhoging van f 100. 's maands toegekend.

— De controleur W. M. van Griethuysen is belast met de waarneming der betrekking van assistent-resident van Poerworedjo.

— De benoemde controleur F. C. H. Hirschman is ter beschikking gesteld van den assistent-resident ter Noordkust van Atjeh.

— De hulpgezaghebber V. I. van de Wall is belast met het bestuur over de afdeling Lho Soekon.

— De onderwijzer aan de Ambonnesche school J. H. Waitimena is op verzoek eervol uit slands dienst ontslagen.

— De onderwijzeres der derde klasse te Pemalang mevrouw L. C. Hanhart is op verzoek eervol uit hare betrekking ontslagen.

— Mevrouw G. Klerk geboren van Sluiss, particuliere, is belast met het geven van onderwijrs in de nuttige handwerken aan de Hollandsch-Inlandsche school te Bangkalan.

Installatie.

Men seint ons uit Soerabaja: Vanmorgen om 10 uur werd de nieuw benoemde kapitein der Bengaleezen door den wd. resident plechtig geïnstalleerd. Er was veel belangstelling, zoowel van Europeesche als van inlandsche, Chineesche, Arabische en Bengaleesche zijde.

Kunst.

De bekende schilder Dake junior, die vroeger reeds in Indië was, en vooral in Deli schilderde, is hier na een afwezigheid van drie jaar teruggekeerd en heeft zich te Bultenzorg gevestigd.

De Tjissalak.

Het ss. Tjissalak vertrok 22 dezer uit Hongkong via Banka naar Batavia waar het schip den 30en dezer verwacht wordt.

Goed afgelopen.

De heer B. kwam gisteren op zijn fiets de hoek van Senen om rijden, juist op het oogenblik, dat een dos à dos hetzelfde deed. Een botsing was onvermijdelijk, maar de heer B. maakte de z.g. noodspromg, waardoor hij zelf op den weg bleef staan, doch zijn fiets doorreed. Van het rijwiel bleef niet veel over.

HANDELSNIEUWS.

De actie der Firma Geo Wehry.

Wij vernemen, dat de actie, uitgegaan van de firma Geo Wehry en Co., thans met succes bekroond is, waarmede de geheele importbandel in Indië ten eerste is gebaat.

De Handel met Amerika.

De Handelsvereeniging te Batavia gaf een circulaire uit, mededeelend de aanleiding tot de namens den importhandel ingediende klachten in verband met het feit, dat talrijke schepen van de Nederland en de Rott. Lloyd zonder lading voor Java uit San-Francisco vertrokken, terwijl er overvloed van lading was, welke voor de Pacificbooten, aangehouden in genoemde haven, achterbleef. Er is thans een betere regeling getroffen, waarbij van alle gelegenheden tot verscheping uit San-Francisco van lading voor Java, gebruik zal worden gemaakt. Ook zullen die booten het eerst worden bevracht, welke het eerst Java zullen bereiken.

Wisselkoersen.

	24 Mei 1918.	
	Handelsbank	Factorij.
T. T. Amsterdam	99 3/4	99 3/4
Zicht Amsterdam	100 1/2	100 1/2
I. T. Londen	9.70	—
Zicht Londen	9.65	—
T. T. Amerika	203 3/4	203 3/4
Zicht Amerika	203 1/2	103
Zicht Japan	10 1/2	10 1/2
T. T. Singapore	113 3/4	113 3/4
T. T. Britsch-Indië	77 1/2	77 1/2
T. T. Hongkong	153 1/2	—
T. T. Amoy	154 1/2	—
T. T. Shanghai	221	—

Bataviasche Bours.

Aldoeningskoersen op Vrijdag 24 Mei.

	laagste koers	hoogste koers	voor	tot
5/8 oblig. Ind. Leening	15	100 3/4	100 3/4	101
" " " "	16	100 1/2	100 1/2	101
" " " "	17	100 1/2	100 1/2	100 1/2
8 1/2 % " Java Hôtel	—	—	103	104
4 1/2 % " Gem. Band.	—	—	91 1/2	97 1/2
6 1/2 % " Band. EL. Mij.	—	—	105	—
Aand. Javabank	—	—	280	295
Certif. Handel Mij. o.e.	—	—	178	179 1/2
id. n.e.	—	—	165	168
Aand. Handelsbank o.e.	174 1/2	174 1/2	174 1/2	174 1/2
id. n.e.	—	—	163 1/2	164 1/2
" Kol. Bank o.e.	—	—	105	106 3/4
id. n.e.	—	—	95	97 1/2
" Amst. Bank o.e.	—	—	200	207
" Escompto	—	—	135	137 1/2
" Prol. Bank	—	—	90	100
" Uniebank	—	—	117 1/2	—
" Internatio o.e.	—	—	220	225
id. n.e.	—	—	210	215
" Unie	240	241	240 1/2	241
" Java Japan	—	—	246	251
" Rott. Lloyd	—	—	248 3/4	250
" Nederland	—	—	231	242 1/2
" Paketvaart	—	—	245	255
" Scheepv. Mij. Nest	—	—	25	75
" Scheepv. Mij.	—	—	—	—
" John Davis	—	—	25	75
" N.-I. Spoor	—	—	256	263
" Sem. Cher.	—	—	160	163
" Linde Teves o.e.	—	—	216	225
id. n.e.	—	—	195	202 1/2
" Band. Kinine	681	631	630	635
" Oilef. Ins. o.e.	207	207	206	208
id. n.e.	—	—	180	185
" Oilmills	—	—	107 1/2	120
" Caoutch. fabriek	—	—	100	115
" van Deutekom & Waal	—	—	—	145
" Paleleh gew.	—	—	7	8 1/4
id. prof.	—	—	30	37 1/2
" Fedjang	—	—	98	—
" Simau	—	—	270	275
" Poerworedjo	65	65	62 1/2	65

Nabours.

Aldoeningen 23 Mei '18

" Ardjoena te leen.	100
" " Java Hotel	104
" " Mil. Soc. Concordia	102 1/2
" " Strooh. Veem	103
Aand. Handelsbank o.e.	175
Certif. Handel Mij. o.e.	180
Aand. Rott. Lloyd	248
" Unie	244 1/2
" Java Japan	250
" Band. kinine	632

TELEGRAMMEN

De Oorlog.

Op Zee.

In behouden Haven.

Amsterdam, 21 Mei (Part.) Het Fransche stoomschip *Eole* van den ondersteuningsdienst, dat in de Noordzee op een mijn liep, is met de hulp van Hollandsche sleepbooten te Rotterdam aangekomen.

Overvaren.

Een onbekend oorlogsschip overvoer in de Noordzee een Nederlandsche zeilboot. De bemanning werd gered.

Duitsche Vriendelijkheid.

Wederom zijn een aantal kleine Nederlandsche schepen aangevallen door Duitse watervliegtuigen en onderzeeërs.

Een Balans.

Londen, 22 Mei. (R.O.) De admiraliteit deel mede, dat gedurende April, tengevolge van vijandelijke actie en zeerisco, 22,709 ton Britsche en 84,393 ton geallieerde en neutrale scheepsruimte der handelsmarine verloren ging.

In April 1917 waren deze cijfers resp. 555056 ton en 338 821.

Het dep. voor de Scheepvaart deelt mede, dat de kustvaart en de Kanaalvaart vv. uitgezonderd, van de stoomschepen boven de 500 ton, die in April de havens van het Ver. Koninkrijk binnen vielen, de inhoud van 7,040,309 ton bedroeg.

Het Westfront.

Van Fransche Kant.

Londen, 22 Mei (Speciale Reuter-dienst) Fransch communiqué. Er heeft bij tusschenpoozen artillerie-actie plaats bezuiden de Somme, aan de Oise en in de Vogezes.

Zes Duitse vliegtuigen werden op 10 dezer neergeschoten; negen andere werden met groote averij tot een noodlanding gedwongen binnen eigen limes.

Bovendien werden 25000 K.G. bommen gestrooid boven vijandelijke distrikten, op spoorwegen, stations en vliegkampen.

Italiaansche vliegers bombardeerden het spoorstation Mont Cornet het vliegkamp te Ville aux Boix, waar een groote schade werd aangericht blijkens de waarnemingen.

Bij Kimmel.

Parijs, 22 Mei (Havas.) De Fransche aanval nabij den Kemmelberg op jl. Maandag was schitterend. Hij werd geleid met een karakteristieke onstuimigheid en had succes ten koste van betrekkelijk geringe verliezen.

De Franschen namen stormenderhand de kloosterherberg in de buurt van de Kemmelberg en rukten vooruit langs een front van ongeveer een kwart mijl tot noodwestelijk van Pompier.

Dit succes is van groot tactisch belang, want hierdoor wordt voorkomen dat de vijand Mont Rouge en Scherpenberg aanvalt.

Goede Vooruitzichten.

Parijs, 22 Mei (Havas.) De heer Victor Boret, de Fransche minister voor de levensmiddelen, is terug gekeerd van een uitstapje in de provincie en legde de volgende bemoedigende verklaringen af aan de Parijische bladen.

„Ik heb pas,“ zoo zeide hij, „een veel belovende oogst in oogenschouw genomen, welke er beter voorstaat dan ooit sinds 1898.“

Wij naderen thans het einde van het tijdperk der bekrimping.

Er zal geen sprake meer zijn van eenig verder bekrimpen.

Zelf hoop ik, dat de reeds opgelegde bekrimpingen zullen verminderen, en dat wij in s'aat zullen zijn het broodrantsoen te vermeerden tot het weer tot een normalen toestand in teruggebracht.

Amerika.

Wilson in de Katheder.

New York, 18 Mei (R.O.) President Woodrow Wilson, schouwde hedenmiddag een parade van het Roode Kruis, en des avonds hield hij een toespraak tot een groote vergadering van het Roode Kruis in het Metropolitan Opera House, welke vergadering de inleiding vormde tot een campagne voor het bijeen brengen van nog honderd millioen dollar voor het oorlogssteunfonds.

De heer H. P. Davison, voorzitter van den oorlogsraad van het Roode Kruis, die pas van een bezoek aan de oorlogszone was teruggekeerd, hield eerst een rede, waarin hij verklaarde, dat de komende paar maanden de meest kritieke van den oorlog zouden zijn. Het moreel van de Geallieerden was nooit hooger geweest en soldaten zoowel als burgers, waren vol vertrouwen op het behalen van de overwinning, in weerwil van het feit, dat zij wisten dat Duitschlands uiterste poging voor de deur stond.

President Woodrow Wilson werd met geweldige toejuichingen ontvangen, toen hij het Opera-gebouw binnentrad, en opnieuw toen hij opsprees om te spreken.

In een rede, voor de vuist uitgesproken, zeide de heer Wilson, dat er twee plichten zijn, tegenover welke we zijn geplaatst. De eerste plicht is, den oorlog te winnen, en de tweede plicht, welke hiermee hand aan hand gaat, is den oorlog op ruime en waardige wijze te winnen, waarbij we niet alleen toonen wat ons waarachtig doel is, maar ook wat we zelve zijn. Natuurlijk is de eerste plicht, welke we allereerst in gedachte moeten houden, tot hij is volbracht: den oorlog te winnen. Onlangs hoorde ik een m'nheer zeggen, dat we vijf millioen man gereed moesten maken. Maar waarom die grens van vijf millioen? Ik heb aan het Congres gevraagd, om geen limiet te noemen, wijl het Congres van plan is, zooals daar ben ik zeker van, we allen van plan zijn, dat elk schip, dat voorraden kan vervoeren, op elke reis iedere man en iedere voorraad zal meevoeren, welke het aan boord kan hebben. Wij worden niet afgeleid van ons grimmig doel om den oorlog te winnen, door alle mogelijke onwaarachtige toenaderingen op het stuk van vrede. Met een zuiver geweten kan ik zeggen, dat ik al die vertrouwelijke mededeelingen heb onderzocht, en ze onwaarachtig heb bevonden. Thans heb ik ze onderkend op wat ze waard zijn, namelijk het verkrijgen van een gelegenheid om de vrije hand te hebben, voornamelijk in het Oosten, om daar de bedoelingen van veroveren en exploiteeren te kunnen verwerken. Elk voorstel inzake een schikking in het Westen, sluit in zich een voorbehoud voor het Oosten. Nu, voor zoover mij betreft, ben ik van plan zoowel Rusland als Frankrijk bij te staan.

De menschen zonder hulp en vrienden hebben juist vrienden en bijstand van noode. En als er iemand in Duitschland zegt, dat we iedereen gaan opofferen voor onze eigen belangen, dan vertel ik hun thans dat zij het mis hebben. Want de glorie van dezen oorlog is, mijne medeburgers, voor zoover wij er bij betrokken zijn, dat het waarschijnlijk voor het eerst in de geschiedenis een onzelfzuchtige oorlog is. Ik zou er niet trotsch op kunnen zijn te strijden voor de menschheid.

Als zij den vrede begeeren, laten zij naar voren treden door middel van gevolmachtigde vertegenwoordigers en hun voorwaarden ter tafel brengen. Wij hebben gezegd, welke de onze zijn, en zij weten welke die zijn.

Maar achter dit geheele grimmige doel, mijne vrienden, ligt de gelegenheid om niet alleen kracht te toonen, welke tot het uiterste zal worden getoond, maar ook de gelegenheid om karakter te toonen en het is juist die gelegenheid, welke ons het meest in het oog valt in het werk van het Roode Kruis.

Niet dat onze mannen onder de wapenen niet ons karakter vertegenwoordigen. Want dat doen zij zeker, en het is juist het karakter, dat de degenen, die het zien en erkennen, waardeeren en bewonderen. Doch hun plicht is een plicht van kracht. De plicht van het Roode Kruis is een plicht van genade, van hulp en van vriendschap. Hebt gij u in uw verbeelding een beeld gevormd van hetgeen deze oorlog voor ons doet en voor de wereld? In mijn eigen gemoed ben ik overtuigd, dat

geen honderd jaren van vrede deze natie zóó tezamen zouden hebben gebonden als dit enkele jaar van oorlog ons heeft tezamen gebonden en beter nog zelfs dan, zoo mogelijk, het de wereld tezamen bindt.

Zie naar het beeld in het midden van het toneel. Vier naties zijn in den strijd gewikkeld tegen de wereld en bij elk voordeel dat zij behalen toonen zij dat zij streven naar zelfzuchtige gebiedsvergroting.

Tegenover hen staan drie en twintig regeeringen, welke het grootste deel van de bevolking der wereld vertegenwoordigen, en die samengetrokken zijn in een nieuwen zin van levenseenheid.

Wilson ging voort: De minister van Oorlog vertelde me onlangs een interessant geval. Hij zeide, dat toen hij in Italië was, een lid van de Italiaansche regeering hem uitleg gaf van de vele redenen, waarom Italië zich zoo aangetrokken gevoelt tot de Ver-Staten. Hij zeide: „Als ge eens een interessante proef wilt nemen, ga dan naar een van deze treinen met troepen, en vraag aan de soldaten in het Engelsch, hoevelen hunner in Amerika zijn geweest.” De minister van Oorlog nam de proef. Hij ging naar een troepentrein en vroeg: „Hoevelen van jullie, jongens, zijn in Amerika geweest?” Het leek wel, zeide de minister, of de helft van al die soldaten opsprong en er klonken kreten van: „Ik ben van San-Francisco, ik ben van New-York!” Er was een deel van het hart van Amerika in het Italiaansche leger. Menschen, die door associatie aan ons zijn verbonden, die ons kenden, die onder ons hadden gewoond, die schouder aan schouder met ons hadden gewerkt, en die nu de vrienden waren van Amerika, waar zij vochten voor hun moederland Italië.

Vriendschap is het eenige cement, dat steeds de wereld tezamen zal houden, en deze nauwe aanraking van het groote Roode Kruis met de volken, die de verschrikkingen en de ontberingen van den oorlog ondergaan, zal een van de grootste werktuigen van vriendschap blijken, dat de wereld ooit heeft gekend. En het centrum en het hart van dit alles zal, als we het zuiver houden, dit land zijn, dat we zoo innig lief hebben. Mijne vrienden, een groote dag van plicht is gekomen en de plicht vindt de ziel van den mensch, zooals geen ander soort werk die kan vinden. De plicht van ons allen is thans om elkander te dienen en niemand mag het zich veroorloven om uit dezen oorlog fortuin te maken. Er zijn mannen onder ons, die dat hebben vergeten, zoo ze het ooit hebben gezien. Enkelen van u zijn oud genoeg, en ik ben oud genoeg om me te herinneren, de mannen die hun fortuin maakten in den Burgeroorlog, en gij weet hoe zij worden aangezien door hun medeburgers.

Dat was een oorlog om één land te redden. Dit is een oorlog om de wereld te redden, en uw betrekking tot het Roode Kruis is een van de relaties, welke u zal bevrijden van de schande, dat ge niet aan de regeering van de Ver-Staten kunt geven, omdat zij zal weigeren, iets te aanvaarden. Want er is immers een wet van het Congres tegen het aannemen zelfs van diensten, zonder dat er voor betaald wordt. Het eenige ding dat de regeering zal aanvaarden, is een leening alsmede de plichten, welke worden volbracht. Maar het is heel wat beter, te geven dan te leenen, of te betalen, en het groote kanaal voor uwe giften is het Amerikaansche Roode Kruis.

Diep in uw hart kunt ge geen groote voldoening koesteren, wanneer ge goed nagaat wat het leenen aan de regeering van de Ver-Staten beteekent, omdat dan de interest, welke ge van uw geld trekt, u in uw zak zal branden. Het is een handels-transactie, en enkele mannen hebben zelfs durven vitten op de grootte van de interest, niet wetende tot welke commentaren hun houding aldus de aanleiding is.

Maar wanneer ge iets van uw hart geeft, iets van uw ziel, dan gaat iets van u zelf, met de gift mede, vooral wanneer deze in een zoodanigen vorm wordt gegeven, dat zij nimmer kan terugkomen bij wijze van een direkt voordeel voor u zelf. Gij kent de oude cynische definitie van dankbaarheid, als de levendige verwachting van de komende gunsten.

Welnu, in deze wijze van geven is geen verwachting van de komende voordeelen. Deze dingen worden gegeven teneinde de

wereld tot een geschikter plaats te maken, om er in te leven. Teneinde de menschheid bij te staan, haarden weder op te bouwen en de lijdenden te verlichten. Teneinde van het ras der aarde den vloek der vernietiging weg te nemen, teneinde te zorgen dat waar de kracht moge heentrekken, de genade en de hulpvaardigheid ook daarheen zullen gaan.

En wanneer gij absoluut alles geeft dat ge kunt en wanneer ge u niet vrij acht in de hoeveelheid die ge geeft — als gij geeft in zelfverblindings, geeft ge heelmaal niet, want dan geeft ge alleen aan eigen ijdelheid, — maar als ge geeft zóó dat het wondt, dan vloeit uw hartebloed in de gift.

En denk er aan, dat wat we hier hebben, en wat we het Amerikaansche Roode Kruis noemen, slechts een afdeling is van de groote organisatie, welke niet alleen is erkend door de wetten van alle regeeringen der beschaafde wereld, maar welke is erkend door een internationale overeenkomst en verdrag als het erkende en aanvaarde werktuig van genade en bijstand. En een van de grootste smetten op de reputatie van het Duitsche leger is die, dat het niet het Roode Kruis heeft ontzien. En wat de zaak nog erger maakt, de Duitschers hebben het werktuig niet erkend, dat zij zelf hebben helpen opzetten als een zaak, waaraan niemand mocht raken, omdat het de uitdrukking was van de gemeenschappelijke menschelijkheid.

Door lid te zijn van het Amerikaansche Roode Kruis, zijn we lid van een groote broederschap en kameraadschap, welke zich uitbreidt over heel de wereld en dit kruis is het zinnebeeld van de Christelijkheid zelve.

Mijn verbeelding is er vol van, als ik denk aan de vrouwen in dit geheele land, die elken dag en elken nacht bezig zijn aan het werk voor het Roode Kruis, bezig met het groote verlangen in zich, om uit te vinden wat het meest nuttig is om te doen, bezig met het vergeten van alle oude lichtzinnigheden van hare maatschappelijke relaties, gereed om alle plichten der huishouding te verminderen, teneinde te kunnen bijdragen aan dit gemeenschappelijk werk, waarin zij met heel haar hart opgaan, en bij het verrichten waarvan hare harten nader tot elkaar komen.

Als ge daaraan denkt, erkent ge, hoe het volk der Ver-Staten wordt tezamen getrokken in één groote intieme familie, waarvan het hart niet alleen zal worden gebruikt ten dienste van de soldaten, doch ook ten dienste van de burgers waar deze lijden en verloren gaan in een doolhof van nood en verwarring. Gij hebt dan dit mooie beeld van gerechtigheid en van genade als twee dienaren van de vrijheid. Want alleen als menschen vrij zijn, koesteren zij gedachten van sympathie. Slechts wanneer zij vrij zijn, worden zij zich bewust van de afhankelijkheid, waarin zij ten opzichte van elkaar verkeerden en van hun kameraadschap in een gemeenschappelijk belang en in een gemeenschappelijke noodzakelijkheid.

Aan het einde van zijn rede zeide Wilson:

„Als gij enkele treffende berichten, kondet lezen welke door de officiële kanalen komen — want zelfs door deze kanalen komen stemmen van menschelijkheid, welke eindeloos-aandoenlijk zijn — als ge enkele van die stemmen zoudt kunnen opvangen, welke spreken van het oneindige verlangen van de ondrukte en hulpeloze volken van heel de wereld, als ge iets kondet hooren van de slag-hymne van de republiek, hooren de voeten van de groote geesten van de vrijheid, welke hen gaan bevrijden, hunne geesten gaan bevrijden, hun leven gaan bevrijden, hun kinderen gaan bedrijven, — dan zoudt ge weten wat er omgaat in de harten van degenen, die trachten al het verstand en al de kracht, waarover zij beschikken, te doen bijdragen in dezen grooten strijd om de vrijheid, en die u opwekken tot kameraadschap.

Ik wrek u in deze groote week op, om te zeggen hoeveel en hoe innig en hoe eensgezind gij het hart van de wereld wilt schragen.

Oorlogs-allerlei

Rijstgebrek ook daar.

Manila, 21 Mei (Speciale Dienst.) Op de Philippijnen heeft men rijstschaarste wgens het tekort aan scheepsruimte voor den aanvoer.

De regeering heeft een commissie ingesteld voor den inkoop, verkoop en distributie van rijst en tevens machtiging verleend tot de vaststelling van maximum-prijzen.

De thans vastgestelde prijzen zijn 20—25 cents per pikol, beneden de bestaande prijzen.

Jonathan en de Bolsjewiks.

London, 21 Mei (Extra Reuterdienst.) Aan de Times wordt uit Washington bericht dat de Ver-Staten en de andere regeeringen der Geallieerden niet zijn geraadpleegd betreffende het Chineesch-Japansche verdrag tegen Duitschland, doch zij ontvingen mededeeling dat de onderhandelingen aan den gang waren.

De Amerikaansche regeering is in het bezit van zeer volledige berichten van vertrouwde agenten, pas uit Rusland ontvangen en geraakt langzamerhand tot de overtuiging dat het Russische leger er nimmer meer toe gebracht kan worden om opnieuw te vechten.

Voorts is zij overtuigd dat een optreden, waarvan de aard wordt bepaald door het Chineesch-Japansche verdrag, noodzakelijk zal kunnen zijn.

De voornaamste vraag voor haar bij het vaststellen van hare staatkundige gedragslijn, is thans of Japan met Amerika en de Geallieerden het recht hebben op te treden zonder dat een bepaald verzoek van de Soviet-regeering is ontvangen.

Gemeld wordt dat de Soviets bereid zijn een dergelijk verzoek te doen en de Ver-Staten zouden dan de leiding te nemen hebben bij het doen van stappen tot erkenning van de Bolsjewiksche regeering.

Japan en China.

Parijs, 22 Mei (Extra Reuterdienst.)

Uit Peking wordt gemeld, dat het Chineesch-Japansche verdrag, dat 16 dezer werd geteekend, bepaalt, dat beide regeeringen met het oog op het bezwaren van het gevaar eener Duitsche doordringing in het verre Oosten, hebben besloten een gemeenschappelijke overeenkomst aan te gaan op den voet van volkomen gelijkheid en wederkeerige hulp in de streek, waar een gezamenlijke actie noodig mocht zijn.

De Chineesche autoriteiten beloven, de taak der Japanners in de bezette gebieden te zullen verlichten, terwijl de Japanners beloven, de Chineesche souvereiniteit en de plaatselijke belastingen te ontzien en het Chineesche territorium, onmiddellijk na het beëindigen van de operaties, te ontruimen.

De Chineesche troepen mogen worden gebruikt buiten het landsgebied.

Beide regeeringen zullen tot een overeenkomst geraken inzake de Chineesche Oosterspoorweg, of deze lijn zal worden benut gedurende de operaties.

De Indruk in Frankrijk.

Parijs, 22 Mei (Havas.) Alle bladen publiceeren en bespreken op gunstige wijze de militaire overeenkomst tusschen China en Japan.

De Fransche pers erkent de noodzakelijkheid eener interventie, ter bezwering van het Duitsche gevaar.

Verspreid Nieuws.

Hard tegen Hard.

Amsterdam, 21 Mei (Part.) De munitie-werkers besloten op een vergadering de staking voort te zetten.

Wederom stonden niet-stakers bloot aan molest.

De maatregelen der politie zijn thans echter uitgebreid; terwijl alle agenten thans met revolvers gewapend zijn.

BENOEMINGEN, ENZ.

CIVIEL DEPARTEMENT.

Verleend: gerekend van den datum, waarop hij de reis heeft aanvaard tot het bijwonen van de eerste gewone zitting van den volksraad en de daaraan voorafgaande buitengewone vergadering tot plechtige installatie van dat college, aan Mas Aboekasan Almodrone, architect bij den waterstaat en B. O. W. en lid van den volksraad, voor zoolang als noodig zal blijken in verband met den duur der eerste gewone zitting van den volksraad, een binnen verlot wegens gewichtige redenen.

Ontslag: op verzoek, eervol uit 's lands dienst, de tijd. adj.-contr. voor de belastingen te Bandoeng (Pr.-Regentsch.) J. E. E. Weber, met bepaling dat dit ontslag wordt gerekend te zijn ingegaan op 25 Maart '18.

Openbaar Europeesch L. O. Tijdelijk werkzaamgesteld: als onderwijzeres der 3de klasse en tijdelijk geplaatst bij de school te Loemadjang (Pasoe-roean) mej. D. M. Pauwe particuliere.

DECA-PARK.

Cleek in de BIOSCOPE.

Bell in de NIGHTCAP.

HEDEN- EN VOLGENDE AVONDEN 6.45 en 9.30 de sensationele tiendeelige film:

De Avonturen van Detective Cleek.

De grootste detective film ooit in Indië vertoond.

Deze film geeft weer, de geschiedenis van een groot misdadiger die echter zijn talenten in dienst der recherche stelt en daardoor een wereldberoemde detective wordt.

HEDEN- EN ZATERDAGAVOND de eerste vijf deelen:

1. De boef die verdween.
2. De Dover-express.
3. De sprekende draad.
4. De lachende dood.
5. De ladder van licht.

ZONDAG- EN MAANDAGAVOND de laatste vijf deelen:

6. De zilveren strik.
7. De Amsterdamsche diamant.
8. De onverschietbare kleuren.
9. De glazen buisjes.
10. De achtzijdige kamer.

Hedenavond na afloop der tweede voorstelling REUNIE in de NIGHTCAP waar Bell's Company een afscheidsvoorstelling geeft vóór hun vertrek naar China. Om elf uur is het park toegankelijk voor iedereen. 5934

ADVERTENTIËN.

Verloofd:

T. ter BRUGGE

en

A. L. A. HISSINK.

Bandoeng 21-5-1918.

Semarang

Eenige en algemeene kennisgave. 5552

In den nacht van 20 op 21 dezer overleed onze lieveling

LOEDJE

in den aanvulligen leeftijd van 3 jaar.

Th. BRUNSMANN,

J. BRUNSMANN-

Swaving,

5897 en grootouders.
Tandjong Karang, 23 Mei 1918.

Heden ontvingen wij het treurig telegrafisch bericht van het overlijden van onzen geliefden Stiefvader den Heer

S. D. KRIJN Rzn.

te Amsterdam op 16 dezer.

H. W. van DOOTINGH.

A. van DOOTINGH-

5911 Gouijn.

Op den 21sten Mei overleed te Ternate zacht en kalm in den ouderdom van 80 jaren onze geliefde echtgenoot, vader, schoonzoon en behuwdbroeder, de heer

C. A. H. BEIJER.

Oud Zending Utrechtsche Zending.

Namens de familie,

Wed. S. W. BEIJER-van Ahee.

Ternate, 22 Mei 1918. 5914

Op 23 Mei 1918 ontsiep zacht en kalm,

Mr. Dr. G. PINÉDO,

in den ouderdom van 58 jaren.

ZIJNE VRIENDEN.

De begrafenis zal plaats vinden Vrijdag

24 Mei 1918 5 uur n.m. uit het Groot

Mil. Hospitaal. 5932

De familie BERVOETS betuigt hiermede haar hartelijken dank aan H.H. DOCTOREN en VERPLEEGINSPERSONEEL van HET MILITAIRE HOSPITAAL voor de liefdevolte verpleging van twee hunner kinderen.

Weltevreden, 24 Mei 1918. 5925

Ingezeten van Batavia,

steunt ons in ons streven naar behoorlijke Zondagsrust, door op Zondag geen medicijnen te koop, waarvan het gebruik niet urgent is door herhalingen van Uw recepten te doen gereedmaken op Zaterdag.

De Ned. Ind. Apothekers Assistentenbond.

5940

VOORRADIG:

Engelsche, Amerikaansche en Bataviasche

LEDIKANTEN,

compleet met BULTZAKKEN, KLAMBOE etc.

Afdeling Huishoudelijke Artikelen

Mij. „Onderlinge Hulp”,

NOORDWIJK. 5919 WELTEVREDEN

Verkoudheden.

Pas op voor kouvatzen in dezen tijd van het jaar.

Dit is bijzonder gevaarlijk. Een verwaarloosde verkoudheid kan een maanden lange ziekte beteekenen.

Neemt Chamberlains Hoest middel dadelijk Verkrijgbaar bij alle Apothekers. 28

Bij gebrek aan Schrijfkinkt vrage men naar

Blauwzwarte

Schrijfkinkt

van de Inktfabriek te Tjitjoeroeg.

De kwaliteit is goed en de inkt goedkoop.

Vertegenwoordigers:

Jacobson van den Berg & Co.

2166 v

Dames- en Heeren Kleeding Magazijn

Kemper-Franken

Rijswijk 12. Weltevreden.

Telefoon 1257.

Dames doet Uw voordeel.

VOORHANDEN: 149 div

Chemises, wit, pique rokken.

Witte, zwarte en diverse kleuren

KOUSEN

in zijde en fil d'Ecosse.

The Hongkong & Shanghai Banking Corporation.

Gestort Kapitaal Hongkong doll. 15.000.000

Reservefonds: Sterling pd. st. 1.500.000

à 2/== doll. 15.000.000

ilver 19.500.000

Hongkong doll. 34.500.000

Aandeelhouders nog aansprakelijk voor Hongkong 15.000.000

Hoofdkantoor Hongkong.

KANTOREN:

Amoy, Bangkok, Batavia, Bombay, Calcutta,

Canton, Colombo, Foochow, Hankow, Ilo-Ilo,

Ipo, Johore Kobe, Kuala Lumpur, London,

Lyo, Maacca, Manila, Nagasaki, New-York,

Peking, Penang, Rangoon, Saigon, San-Francisco,

Shanghai, Singapore, Soerabaja, Tientsin Tsingtau, Yokohama.

BANKIERS:

te Amsterdam, De Heeren Hope & Co.

De Amsterdamsche Bank.

te Parijs, Crédit Lyonnais.

te London, London County & Westminster Bank Ltd.

Credieten worden verleend op onderpand en alle soorten van Bank- en Wisselzaken gedreven.

Wissels worden afgegeven op Holland, Londen en de voornaamste handelsplaatsen in Europa, Indië, China, Japan, Amerika, Australië en Zuid-Afrika.

RENTEN-DEPOSITO:

voor 12 maanden tegen 3 1/2 % 's jaars

6 2 1/2 %

Agenten:

Semarang, de Heeren Mc. NEILL & Co.

Cheribon, BURT MYRTLE & Co.

BATAVIA.

J. C. NICHOLSON, Agent.

8 v

„Bataviasche Schuttersbond”.

ALGEMEENE VERGADERING

op ZONDAGMORGEN, 9 u. V. M.

Maison VERSTEEG.

BEHANDELING:

1. Jaarfeest. 2. Gift goed doel en 3. Concurrerschieten.

5912

Vereeniging „Widya Poestaka”

Openbare Voordracht

door den Heer D. van HINLOOPEN LABBERTON, a.s. Zondagmorgen half elf, in de Theosofische Loge, Koningsplein, hoek Willemalaan.

Punt van Behandeling:

over de Vraag: Heeft Nederlandsch-Indië een Verleden en een Geschiedenis. 5937

Naamlooze Vennootschap

Boekhandel Visser en Compagnie

WELTEVREDEN.

JAARLIJKSCHE ALGEMEENE VERGADERING van Aandeelhouders ten kantore der Vennootschap op 10 Juni e. k. ten 11 uur des V. M.

AGENDA:

1. Goedkeuring van het Jaarverslag;

2. Idem van den Balans en de Winst- en Verliesrekening;

3. Vaststelling van het Dividend.

4. Benoeming van een Commissaris in de plaats van den heer M. G. HOEKSTRA, die aan de beurt van aftreden is, doch zich als zoodanig herkiesbaar stelt.

Het Verslag, de Balans en de Winst- en Verliesrekening liggen van af heden ter visie van Aandeelhouders ten kantore van de Vennootschap

N. B. Aandeelhouders worden herinnerd aan Artikel 18 van de Statuten.

Namens het Bestuur.

De Directeur,

J. OBDAM,

Weltevreden, 24 Mei 1918. 5924

Zoekt Ge: tweedehands machinerieën auto's, rijtuigen e. d., huizen, erven of

Wenscht Ge: dergelijke goederen van de hand te doen,

Wendt U tot „VRAAG en AANBOD”

Tamblongweg 25

BANDOENG.

GRATIS verspreiding van „VRAAG en AANBOD” 't handige boekje met vele nuttige aantekeningen enz. 5923

Wendt U tot „VRAAG en AANBOD”

Tamblongweg 25

BANDOENG.

GRATIS verspreiding van „VRAAG en AANBOD” 't handige boekje met vele nuttige aantekeningen enz. 5923

Wendt U tot „VRAAG en AANBOD”

Tamblongweg 25

BANDOENG.

GRATIS verspreiding van „VRAAG en AANBOD” 't handige boekje met vele nuttige aantekeningen enz. 5923

Wendt U tot „VRAAG en AANBOD”

Tamblongweg 25

BANDOENG.

GRATIS verspreiding van „VRAAG en AANBOD” 't handige boekje met vele nuttige aantekeningen enz. 5923

Wendt U tot „VRAAG en AANBOD”

Tamblongweg 25

BANDOENG.

GRATIS verspreiding van „VRAAG en AANBOD” 't handige boekje met vele nuttige aantekeningen enz. 5923

Wendt U tot „VRAAG en AANBOD”

Tamblongweg 25

BANDOENG.

GRATIS verspreiding van „VRAAG en AANBOD” 't handige boekje met vele nuttige aantekeningen enz. 5923

Wendt U tot „VRAAG en AANBOD”

Tamblongweg 25

BANDOENG.

GRATIS verspreiding van „VRAAG en AANBOD” 't handige boekje met vele nuttige aantekeningen enz. 5923

Wendt U tot „VRAAG en AANBOD”

Tamblongweg 25

BANDOENG.

GRATIS verspreiding van „VRAAG en AANBOD” 't handige boekje met vele nuttige aantekeningen enz. 5923

Wendt U tot „VRAAG en AANBOD”

Tamblongweg 25

BANDOENG.

GRATIS verspreiding van „VRAAG en AANBOD” 't handige boekje met vele nuttige aantekeningen enz. 5923

Wendt U tot „VRAAG en AANBOD”

Tamblongweg 25

BANDOENG.

GRATIS verspreiding van „VRAAG en AANBOD” 't handige boekje met vele nuttige aantekeningen enz. 5923

Wendt U tot „VRAAG en AANBOD”

Tamblongweg 25

BANDOENG.

GRATIS verspreiding van „VRAAG en AANBOD” 't handige boekje met vele nuttige aantekeningen enz. 5923

Wendt U tot „VRAAG en AANBOD”

Tamblongweg 25

BANDOENG.

GRATIS verspreiding van „VRAAG en AANBOD” 't handige boekje met vele nuttige aantekeningen enz. 5923

Wendt U tot „VRAAG en AANBOD”

Tamblongweg 25

BANDOENG.

GRATIS verspreiding van „VRAAG en AANBOD” 't handige boekje met vele nuttige aantekeningen enz. 5923

Wendt U tot „VRAAG en AANBOD”

Tamblongweg 25

BANDOENG.

GRATIS verspreiding van „VRAAG en AANBOD” 't handige boekje met vele nuttige aantekeningen enz. 5923

Wendt U tot „VRAAG en AANBOD”

Tamblongweg 25

BANDOENG.

GRATIS verspreiding van „VRAAG en AANBOD” 't handige boekje met vele nuttige aantekeningen enz. 5923

Wendt U tot „VRAAG en AANBOD”

Tamblongweg 25

BANDOENG.

GRATIS verspreiding van „VRAAG en AANBOD” 't handige boekje met vele nuttige aantekeningen enz. 5923

Wendt U tot „VRAAG en AANBOD”

Tamblongweg 25

BANDOENG.

ELITE-BIOSCOPE,

SLUISBRUG.

Hedenavond de sju-komische 5 deelige film,

OM EEN KONINGSKROON.

(Fighting for Love).

voorafgegaan door een

UNIVERSAL JOURNAL.

Tevens voor slechts ééa avond:

Afscheidsvoorstelling van

de BELL'S VAUDEVILLE Coy.

vóór hun vertrek naar CHINA en AMERIKA.

Komt en ziet CHARLIE CHAPLIN in levende lijve.

Prijzen, balcon. f 2.40

loge 1.80

1ste klas. 1.20

2de 0.60

3de 0.30

Kinderen van militairen onder den rang van onderofficier half geld.

Van af hedenavond: 5936

optreden van het ELITE QUARTET.

Bataviasche Jachtclub.

De lange AFSTANDSWEDSTRIJD

gaat Zaterdag 25 Mei NIET door, doch wordt later gehouden.

5939

HET BESTUUR.

De Batangsche Afdelingsbank

te BATANG,

neemt weder GELDEN in DEPOSITO op

à 6 pCt. p.a. met 12 maanden opzegging.

5438

HET BESTUUR.

GEVRAAGD:

JONGEDAME voor assistentie en eenvoudige administratie. Goede hand schrijvende. Diploma's niet verlangd.

Mevr. KRIJNEN,

5938 Gang Secretaris 5.

Voorhanden:

De ondervolgen boekwerken over den

VOLKSRAAD.

Mr. F. C. HEKMEYER, Verordeningen Volksraad. Met uitvoerig register f 1.375

Mr. C. C. v. HELDINGEN Jr., De Volksraad. Geschiedk. toelichting en praktische bewerking der voorschriften, betreffende den Volksraad. f 2.50

D. VAN DER ZEE, De Volksraad. Voorschriften omtrent zijn instelling samenstelling en bevoegdheden. Met aantekeningen f 2.—

Extra Politiek nummer van

„KOLONIALE STUDIËN”

bevattende een overzicht van de politieke partijen in Nederl.-Indië en een studie over de Volksraad door Mr. A. B. COHEN STUART. f 1.50

G. KOLFF & Co., Batavia - Weltevreden.

Hiermede wordt bekend gemaakt, dat de

Engros- en Detail-Prijzen van

ARDATH-Cigaretten

sedert 1 NOVEMBER 1917

NIET VERHOOGD ZIJN.

Verkoop uitsluitend aan wederverkoopters, echter worden detailprijzen op aanvraag verstrekt.

Eenige Importeur: G. HOPPENSTEDT,

52

NEDERLANDSCH-INDIE.

Telegrammen.

Auto-ongeluk.

Buitenzorg, 24 Mei (Part.) Gisteren overreed de auto van den heer Helfrich, komende van het land Tjicopo, bij Gedok een inlander, die zwaar gewond door een andere auto naar het stadsverband werd vervoerd.

Cholera.

Een Bataviasche Chinees, naar Batavia willende vertrekken, kreeg op het station cholera. Hij werd gisteren overgebracht naar de cholera-zaal in het beri-beri-gesticht.

Typhus.

De president van den landraad mr. Poser is door typhus aangetast. Hij is ernstig ziek.

De Voedselschaarschte.

Bandoeng, 23 Mei (Part.) Ik verneem dat te Bandoeng in het vroegere gouvernementskoffie-etablisement 20.000 pikol padi zal worden opgeschuurd, ter waarde van bijna één ton. De maatregel wordt bedoeld ter voorkoming van een eventuele voedselschaarschte.

Ook elders wordt een padi-voorraad opgelegd.

Voor den inkoop ten behoeve der afdeling Bandoeng alleen, wordt geschat dat 270.000 gulden benodigd is.

Gaplek.

Bandoeng, 24 Mei (Part.) Door het departement van Landbouw is een begin gemaakt met de organisatie van den gaplek-opkoop in het gewest voor de distributie in de behoeftige gewesten op Java en de buitenbezittingen.

Soeda Kaja.

Semarang, 24 Mei (Part.) Ingenieur Zwager verlaat half juni den dienst bij de N. I. S.

Een Sneevliet-ende Vergadering.

Gisteravond is van 7 uur tot half elf een zeer rumoerige vergadering gehouden door Insulinde, belegd ter bespreking der raadsverkiezing van Maandag en bijgewoond meest door inlanders en door de partijgangers van Sneevliet. De heeren Westerveld en De Raad bekriftisereerd scherp de actie der I. S. D. V. en bestreden deswege de candidatuur Sneevliet. Bij het debat trachtte de onderwijzer Van Barink herhaaldelijk de vergadering in de war te sturen, zoodat de voorzitter met sluiting dreigde. Vele inlanders debatteerden tenbete van Sneevliet. Hijzelf zelde bij het debat, dat hij niet anders dan noodgedwongen door regeeringsband Indië zal verlaten. Sneevliet richtte zich ook tot de aanwezige soldaten, hetgeen onder groot tumult door den voorzitter verboden werd.

Tida Djadi.

Solo, 24 Mei (Part.) Daar voorloopig van de invoering eener landrente op Sumatra's Westkust geen sprake is, gaat de overplaatsing etc. der heeren Hondius en Van Heuverden derwaarts niet door.

Op Bezoek.

De resident bezoekt heden met diverse autoriteiten de ziekeninrichting te Solo in verband met de plannen tot samensmelting der ziekenverplegingen te Solo en Klaten.

Des Soenans Troepen.

De soenan stelde voor, de oude voorlaadgeweren zijner troepen te vervangen door beaumontgeweren. Tevens wil de soenan voor zijn troepen een officier-instructeur aangesteld hebben.

Surrah.

De drastische maatregelen tegen de surrah in Wonogiri hebben succes, waarom de detachering der militairen van het legioen aldaar met een maand verlengd is.

Opgedoekt.

De pastorie te Ambarawa wordt opgedoekt en met den pastoor naar Solo overgebracht.

Verplichte Doodenschouw.

Voorgesteld is te Solo toepasselijk te verklaren de gouvernements verordening op den verplichten doodenschouw, terwijl een algemeene inlandsche begraafplaats zal worden aangelegd, waarvoor een terrein wordt gezocht.

De Voedselschaarschte.

Soerabaja, 24 Mei (Part.) Volgens hier ontvangen bericht is de voedseltoestand op Madoera bevredigend. Van voedselnoed is geen sprake.

De Handel met Amerika.

Volgens een door exporteurs ontvangen telegram, weigert Amerika invoerlicenties af te geven voor cassave-producten en katjang, ook voor oude contracten.

Het invoerverbod is dus absoluut.

Verspreid Nieuws.

BATAVIA, 24 Mei.

Sarekat-Islam-varia.

(Overzicht van 1 April — 10 Mei.)

De S. I. en de stakingen. Van Sneevliet tot de stakingen, il n'ya qu'un pas. Ze zijn nog niet van de lucht. In de afgelopen maand legden de werklieden van de cementfabriek „Pontjol“ er het bijtje bij neer, in Maart staakten zelfs de leerlingen van de Holl.-Ind. school te Koedoes, omdat het hoofd der school, van de „bangsa haloes“ (een Europeaan), niet beleefd genoeg was naar den zin der jongens, die het Djowo-Dipo tegen hem bezigen om de heilige menschenrechten, [Sinar Djawa]. Hoe juichte dit roode blaadje niet bij het genieten van zooveel jeugdige fermheid! Maar de jeugd, ook de boemi-poetra-jeugd, aapt de grooten na.

Al hebben de werklieden van het automobielen-atelier van Werner te Semarang de staking geproclameerd, naar aanleiding van het ruwe optreden van den baas, die den inlander sloeg en schopte, voor de grooten is een staking slechts een middel, het doel is bij hen: loonsverhooging, faciliteiten, enz. Enfin, een Indisch stakinkje is een natuurgetrouw copietje van een staking in Europa. Baars en Sneevliet leeren het den saudara's, en Semaoen zegt het voort.

Het recept helpt weleens, zooals bleek door het toegeven der meubelfabriek te Pontjol. De werklieden kregen hun eischen ingewilligd, en onmiddellijk probeerde Kromo het bij de auto-zaak Oti te Bangkok, die zelfs zoo afkeerig bleek van stakingen, dat zij alle eischen inwilligde, nog voor dat het werk werd stopgezet.

Zoo'n succes geeft lef. Nou of! Zoo moet Sneevliet's ijverige adept Semaoen, medio April naar Djokja geweest zijn om een staking te organiseren in de werkplaatsen der N. I. S. Dit bericht in de *Neratja* draagt het hoofdje: „Pengasoet pemogokan“ (Aanzetten tot staken).

Men kan nog veel plezier beleven door dit trio schetteraars: Baars — Sneevliet — Semaoen! Dat de inlander al heel gauw tot staken overgaat — hij heeft immers betrekkelijk weinig te verliezen, en voor hem is elk baantje geschikt — leert ons het voorgervallene in Maart op de suikerfabriek Tangoenan bij Modjokerto. Wij ontleenen het aan de *Oetoesan Hindia*: „Een hond beet een kip dood. De hond had een Europeesch employé tot baas en de kip was het eigendom van Karyoredjo, die reeds 16 jaar bij de fabriek werkzaam was. Karyo beklagde zich bij den boekhouder, die opmerkte, dat er geen kippen noodig waren op de suikerfabriek. „Elke kip die op het erf komt van een Europeaan, moet er maar aan gelooven!“ „Dan moet ook iedere hond, die op het erf van een inlander komt, doodgeslagen worden“, was het wederwoord van Karyo.

Voor dit ongepaste antwoord werd Karyo een boete van f 2.— opgelegd. Even

later werd hem medegedeeld, dat hij ontslagen was. Hier verzuimt de *Oetoesan* de reden van het ontslag op te geven. Onmiddellijk hierop staakten alle 90 Inlandsche werklieden en waren zelfs niet door de bemiddeling van den regent te bewegen, het werk te hervatten.

„De uitbrander had Karyo beleedigd, en in hem de Javaansche nailel (ia dapat marah) jang bermaksoed sangat menghina pada dirinja dari pada nama kebangsaan Djawa), tbeatraalt de *Oetoesan* en voegt daar aan toe: „Als nu de boekhouder alle huisdieren van den Javaan doodslaat, die op het erf van een Europeaan komen, dan slaan wij alles dood wat niet Javaansch is en zich op het erf van den Javaan waagt. Pas op! De grond van de fabriek is maar kort baar eigendom. Maar op geheel Java hebben wij het recht van eigendom, ons door God gegeven. Als de tijd eenmaal daar is, laten wij die rechten naar ons goeddunken gelden!“

„Geef hun de gelegenheid zich uit te spreken,“ zei een landvoogd. „Stelt men hun ook verantwoordelijk voor hetgeen zij zeggen?“ vragen wij.

S. I. Snorkerij. De Chineesch-Maleische pers heeft het reeds vaak opgemerkt. Big words, daar houdt de S. I. van. In Maart schreef Semaoen, naar aanleiding van Tjokroaminoto's benoeming in den Volksraad, in de *Sinar Djawa*: „Dit is een uiting van wijs beleid van de Regeering. De vertegenwoordigers van ons volk moeten er evenwel niets van hebben, te paradeeren op het toneel van den Volksraad. Wij Inlanders moeten allen acht geven op de faits et gestes van den Volksraad en er voortdurend critiek op uitoefenen. Niet de Volksraad beslist over ons lot, maar dat doen wij zelf.“

In de *Oetoesan Hindia* van 10 Mei, extra-nummer, staat een artikel met de motto's: „Quo vadis, Domine!“ en „L'union fait la force.“ Nieuwsgierig beginnen wij te lezen: „Djikalau saja menengok ke kanan-kiri,“ (de rest geven wij zeer verkort in vertaling,) dan zien wij dat de Inlandsche landsdienaren verschillende vereenigingen opgericht hebben, de „V.S.T.P.“, de „P.G.H.B.“, de „P.P.P.“

Hoe staat het met de B. B.-ers. Bij de „Mangoen Hardjo“, de „Wengkoé Prodjo“ of den „Schrijversbond“ kunnen ze zich om verschillende redenen niet aansluiten.

Toch is het goed, zoo ze hun kracht in het vereenigingsleven zoeken; maar regenten hebben ze in een vereeniging niet nodig. Het zou aanbeveling verdienen, een bond te stichten, waarvan de leden afgevaardigden zijn van de bestaande vereenigingen van het B. B. personeel, in den trant van de Vereenigde Staten van Noord-Amerika, of van den Duitschen Statenbond. Met het oog op den Volksraad vooral, is dit aan te raden. Op de regenten in den Volksraad, noch op de andere Inlandsche leden van dien raad kunnen wij rekenen“. Het artikel is geteekend Mohamad Djarot. Wij zijn geen spottvogels, maar dit papegaalen-gepraat kittelt toch onze lachspieren.

Als het land of de landen, die het „L'union fait la force“ huidigen, eens een vervolging op touw zetten tegen Mohamad parrot, wagens het misbruiken van hun devies, of als enige fanatici onder de Christenen eens een protestmeeting belegden om verzet aan te teekenen tegen de ontheiliging der woorden van den Heiligen Petrus en met veel ketelmuziek en katzenjammer, op de leest van „Tentara Kangdjeng Nabi Mohamad“, een vereeniging oprichtten onder den naam „Het legioen van Sint Petrus!“

Heiligschennis is in de oogen der saudara's al gauw gepleegd. Zeker heer De Groot, limonadefabrikant te Tjibadak, vermiste een paar kinderschoenen en verdacht, misschien ten onrechte, zijn werkvolk van den diefstal. De loerah kwam er aan te pas, die het werkvolk, dat de verdenking van zich afwees, deze verklaring met een eed op de koran liet bevestigen. De Inlandsche opgezeten van Tjibadak hebben nu Abdoel Moeis verzocht een protestvergadering te beleggen over de heiligchennis, waaraan het dorps hoofd zich schuldig gemaakt heeft, bericht de *Neratja* van 17 April.

Hierbij steekt nogal schril af de totale afwezigheid van piëteitsgevoel jegens een mede-islamiet, die in een bedehuis zijn godsdienstplichten vervult. De *Kaom Moeda* van 18 April bericht n.l., dat een inlander te Pananggaran [Kebajoeran], in de langjar zijn gebeden verrichtend, door drie onbekende inlanders aan hoofd en beenen met goloks is verwond. De aldus overvallene is kort daarop in het stadsverband overleden. Waar blijven de protest vergaderingen?

Midden-Java.

Uit Djokja.

(Eigen Corr.)

Op de jongste te Poerwokerto gehouden algemeene vergadering der vereeniging van Waterstaatingenieurs, werden door het bestuur enkele vage mededeelingen gedaan

om'trent de te verwachten verbetering der positie van de waterstaatingenieurs. Wij maakten daarvan melding in ons verslag dier vergadering.

Thans wordt ons gemeld, dat door de unificatie der ingenieurs-traktementen, welke bij de a. s. begroting zou geschieden, de traktementsregeling voor de ingenieurs er als volgt zal uitzien:

bij aanstelling f 350 per maand; na 1 jaar f 400, na 2 jaren f 450, na 4 jaren f 500, na 7 jaren f 600, na 10 jaren f 700, na 13 jaar f 800 en na 16 jaar f 900. Heeft de betrokkene dan de geschiktheid voor broofdingenieur, dan krijgt hij na 16 jaren f 1000, heeft hij die geschiktheid niet, dan krijgt hij die f 1000 eerst na 19 jaar.

De broofdingenieurs — de onderscheiding in 1e en 2e klassers vervalt voor hen — krijgen van f 1000 tot f 1350.

Hiermee wordt tegemoet gekomen aan bezwaren van andere groepen hoofdambtenaren als residenten, presidenten van een raad van justitie enz., die het totdusver moesten stellen met een lager maximum-traktement dan de broofdingenieurs.

De verwildering in het regentschap Bantool, reeds zoo herhaaldelijk door ons besproken, neemt voortdurend toe, hetgeen eigenlijk valt toe te juichen. De ervaring heeft geleerd, dat men in Indië zeer spoedig geneigd is het een of andere kwaad als een normalen toestand te gaan beschouwen en dit heeft dan tengevolge, dat men er 't niets meer tegen doet. Eerst als het kwaad voortdurend blijft toenemen, zoodat het tenslotte — om een gemensame uitdrukking te gebruiken — de spingaten uitloopt, is het bestuur wel gedwongen er tenslotte iets tegen te doen.

Gelukkig gaat het in Bantool ook dien kant uit; de boeven breiden hun terreur zóó uit, dat er tenslotte wel iets tegen zal moeten worden gedaan.

Om eens enkele cijfers te geven waaruit blijv. blijkt op welke wijze het rietbrandeneuvel toeneemt.

Gistermiddag om 12 uur, dus op het midden van den dag, brak in een tuin der onderneming Bantool een door kwaadwilligen aangestoken rietbrand uit, welke zoozeer in omvang toenam, dat een complex van niet minder dan circa 17 bahoe verbrandde.

Een paar uur later brak op dezelfde onderneming weer een brand uit, welke circa 3 bahoe vernielde; in het geheel is 20½ bahoe verbrand. Als men het riet dier uitgebrande tuinen nu maar direct kon vernalen, zou er nog een groot deel van terecht komen, doch bij zulke reusachtige complexen, gaat dat niet zoo vlug.

De branden worden in den regel tegen den middag aangestoken, omdat er dan wat wind staat en het vuur zich gemakkelijker verspreidt. Van eenige misstand op deze onderneming, welke zou kunnen worden beschouwd als oorzaak tot ontevredenheid, is bij het bestuur niets bekend.

Dezelfde onderneming had onlangs een rietbrand, waardoor een oppervlak van 5½ bahoe werd vernield. Het gaat inderdaad een mooi gangetje.

De onderneming Padokan, iets noordelijker en als het ware onder den rook van Djokja gelegen, heeft nog in veel grooter mate met rietbranden te kampen. Door allerlei ongunstige omstandigheden, bleef het daar totdusver steeds beperkt tot brandjes van zeer geringen omvang; niettemin stemt het groote aantal rietbranden tot nadenken.

Zoo heeft Padokan sinds den 1en April, dus in een tijdperk van 7 weken, niet minder dan 23 rietbranden gehad; slechts in één geval werd de dader gesnapt en legde deze eene bekentenis af. Hetgeen overigens nog niet wil zeggen, dat eene veroordeeling zal volgen; we weten allen hoe dat gaat onder onze Indische rechtspleging, welke tragen gang spreekwoordelijk is geworden.

En het laat zich aanzien, dat de gang der rechtsmachine nog wat trager zal worden door de groote toeneming van het aantal landraadzaken.

Kort na de invoering van het nieuwe strafwetboek, waren we er reeds op dat tal van delicten, welke vroeger als overtredingen door den politierechter werden afgedaan, thans worden beschouwd als misdrijven, welke door den raad van justitie of door den landraad moeten worden berecht. Het is logisch dat het werk bij de landraden daardoor sterk moest toenemen.

Te Djokja werd jaren geleden nog een buitengewoon voorzitter van den landraad geplaatst, met het oog op den toenemenden achterstand. Desondanks was van een slinken van den achterstand geen sprake, en er kwam tenslotte een tweede buitengewone voorzitter bij. Toen verminderde inderdaad de achterstand zeer, en het liet zich aanzien dat binnenkort althans de tweede buitengewone voorzitter weer naar elders zou kunnen worden overplaatst.

Toen kwam de invoering van het nieuwe strafwetboek, waardoor het aantal zaken hier nagenoeg verdubbelde. Met het gevolg, dat ondanks het werk van 1 gewonen en 2 buitengewone voorzitters, de achterstand thans weer toeneemt met ettelijke zaken per maand.

Zoals ik seinde krijgt Semarang tijdelijk een normaalschool voor inl. onderwijzers, de eerste van dien aard. De cursus zal nog dit jaar beginnen.

De normaalschool komt naar men uit onze vroegere mededeelingen weet, te Djokja waar in de nieuwe wijk reeds een stuk terrein is aangekocht. Zoolang de gebouwen te Djokja nog niet gereed zijn, wordt de cursus te Semarang gehouden.

Buitenbezittingen.

Tramwegen in de Buitenbezittingen.

(Uit het Begrootingsverslag.)

Uitgaande van de in het kort weergegeven beginselen kunnen reeds dadelijk met betrekking tot twee nieuwe tramplannen in de buitenbezittingen nadere gegevens worden verstrekt en wel:

I. ten opzichte van een lijn in de residentie Tapanoeli, welke lijn zal loopen van Sibolga (de hoofdplaats der residentie, tevens de haven voor deze landstreek) over Batang-Toroë naar Padang Sidempoean, ter lengte van ± 90 K.M., en

II. met betrekking tot het eerste gedeelte van een in Zuid-Celebes ontworpen tramweg, waardoor de aanleg van een lijn van Takalar over Makasser naar Maros, ter lengte van ± 72 K.M., zal worden verzekerd.

I. Lijn Sibolga — Batang-Toroë — Padang-Sidempoean.

Voor het grootste deel der afdeling Padang-Sidempoean van de residentie Tapanoeli, althans voor een gebied met rond 150.000 inwoners, is Sibolga de afvoerhaven. Bij Batang-Toroë bevindt zich de eenige poort in de westelijke Barisaneten, waardoorheen dan ook het gehele verkeer gedwongen wordt te gaan. Bovendien zijn aan of nabij den grooten weg van Padang-Sidempoean naar Sibolga, reeds Europeesche rubber- en koffiëondernemingen gelegen, terwijl een groote uitbreiding dier cultures te verwachten is. Het verkeersstelsel behoeft thans dringend verbetering. Dit werd reeds lang door particulieren gevoeld, hetgeen zich uitte in een reeks van aanvragen voor concessie tot den aanleg van een tramweg. Ook van ambtelijke zijde werd reeds in het rapport betreffende terreinverkenningen en een spoorwegplan voor Midden-Samatra — in gevolge Gouvernementsbesluit van 14 Juni 1907 — en sedert herhaaldelijk op spoorwegaanleg aangedrongen. De hier bovenbedoelde weg maakt deel uit van den binnenkort gereed komende Intergewestelijken verkeersweg Padang — Medan.

Hoewel de tramlijn in de eerste jaren naar den tegenwoordigen rentestandaar niet direct rendabel kan worden geacht, mag toch worden aangenomen, dat in het achterland van Padang-Sidempoean, waartoe de vruchtbare valleien van Angkola en Groot Mandailing behooren, door het goedkoopere transport zich een intensievere bevolkingscultuur zal ontwikkelen. Tevens wordt het gebied, waarin Europeesche ondernemingen zich kunnen vestigen, belangrijk vergroot. Aangezien deze in een streek komen te liggen, waar reeds met cultuurondernemingen gunstige resultaten worden bereikt, mag zeker worden aangenomen, dat van de geboden gelegenheid tot voorbereiding greig zal worden gebruik gemaakt.

De tramlijn is gedacht in normaalspoorwijdte (1,067 M.) en zal een lengte verkrijgen van 88 K.M., waarvan rond 60 K.M. als vlaktelijne en 28 K.M. als berglijne zijn aan te merken.

De aanlegkosten worden door de Tapanoeli-Maatschappij, aan den directeur van welke maatschappij indertijd prioriteit voor de concessie voor tramaanleg werd verleend en die op grond van uitgebreide onderzoeken wegens de geringe kans op volledige rentabiliteit van de oorspronkelijke plannen afzag, geraamd op f 9.000.000, de exploitatie-opbrengsten op f 470.000, de exploitatiekosten op f 355.000. Hoewel van Landswege een nauwkeurig onderzoek niet heeft plaats gehad, is op grond van verkenningen van meer algemeen aard met vrij groote zekerheid aan te nemen, dat vorengenoemd bedrag voor de aanlegkosten ruim voldoende is geraamd en dat de geldelijke uitkomsten der onderneming belangrijk gunstiger zullen kunnen zijn dan de bovenbedoelde cijfers aangeven.

Met de Tapanoeli-Maatschappij worden nog onderhandelingen gevoerd, die samenwerking met het land beoogen tot oprichting van een vennootschap op de boven uiteenzette grondslagen en die thans in een stand verkeerden, welke de mogelijkheid opent, dat tot de oprichting van een „Tapanoeli-Tramweg-Maatschappij“ zal kunnen worden overgegaan.

Daar het evenwel niet zeker is, dat een zoodanige maatschappij dit jaar, dan wel uiterlijk in 1919, tot stand zal komen, wordt op deze begrooiting slechts een memoriepost voor den onderwerpelijken tramaanleg uitgetrokken.

Nadat naar aanleiding van een tweetal ingediende concessie-aanvragen voor tramaanleg in Zuid-West-Celebes vanwege den dienst der staatspoorwegen een voorlopig technisch en economisch onderzoek ter plaatse was ingesteld, werden plannen tot tramaanleg, in dit in belangrijkheid snel toenemend geweest, ontworpen.

De uitslag hiervan is geweest, dat zich bij alle betrokken gezaghebbers de stellige overtuiging vestigde, dat de tijd is aangebroken om ook op Celebes versnelde middelen van verkeer tot stand te brengen, niet alleen om den reeds aanwezig vrij belangrijke inheemschen landbouw en handel te steunen, en de bevolking gelegenheid te geven sneller voort te gaan op den weg der ontwikkeling, dien zij de laatste jaren betreden heeft, maar ook om het land te ontsluiten voor nieuwe cultures, de belangsstelling der particulieren, waarvan tal van aanwijzingen voorhanden zijn, in daden te doen omzetten en aan onze positie in Celebes, den steun te geven, dien het brengen van moderne middelen tot ontwikkeling verschaft.

Het onderzoek heeft verder geleerd, dat de te kiezen lijnrichting in hoofdzaak moet beoogen het in verbinding brengen van Singkang, het economisch middelpunt van het z.g. merengebied, met de sterk in bloei toenemende havenplaats Makasser, waar aan den aanleg van havenwerken in de laatste jaren reeds een bedrag van meer dan 8 miljoen gulden werd ten koste gelegd. Zooveel mogelijk zal de lijn moeten loopen door streken, die van beduidende economische betekenis zijn, of waarvan verwacht mag worden, dat zij die beteekenis in de toekomst zullen krijgen. Verder zal men hier en daar enkele zijlijnen als voedingslijnen hebben aan te leggen, maar Singkang — Makasser zal toch steeds de hoofdlijn moeten blijven.

De juiste richting van die hoofdlijn moet nog nader door technische opnemingen bepaald worden, maar voorloopig kan reeds gezegd worden dat het tracé in elk geval over Maros en verder vermoedelijk over Pangkadjene, Segeri, Tanette en Marlori Wawo (Boven Soppeng) zal moeten loopen.

De technische opname van het lijngedeelte Makasser — Maros is reeds voltooid, evenzoo die van de voedingslijn Takalar — Makasser. Beide lijnen samen, vormende de doorlopende lijn Takalar — Makasser — Maros, hebben een lengte van 72 K.M. De aanlegkosten zullen ongeveer 3 miljoen gulden bedragen.

Uitgaande van de onderstelling, dat de lijn Maros — Segeri, Tanette, Marlori Wawo naar Singkang bij eene geraamde lengte van 150 K.M. nòz f 7.500.000 zal vorderen, zou eene vennootschap, welke zich den aanleg van de verbinding Singkang — Makasser — Takalar ten doel stelt, op een kapitaal van f 10.500.000 moeten rekenen. Aangezien eene rentabiliteitsberekening, die voor de lijn Takalar — Maros afzonderlijk werd opgesteld en hieronder is vermeld, tot het resultaat leidde, dat eene rente van 4% over een kapitaal van f 2.500.000 à f 3.000.000 zeer waarschijnlijk mag worden geacht, terwijl de verkregen economische gegevens de aanname wettigen, dat met het lijngedeelte Maros — Singkang zeker een overschot zal worden verkregen, dat de rente van nòz een één miljoen gulden aanlegkapitaal oplevert, zou voor zoodanige vennootschap zonder bezwaar op een preferent (particulier) aandeelkapitaal van ten minste f 3.000.000 mogen worden gerekend, waarnaast het Land dan tot een gelijk bedrag niet-preferente aandeelen zou kunnen nemen, terwijl het meerdere door eene obligatieleening zou zijn te dekken, waarvan het Land rente en aflossing voorschiet.

In eene op te richten naamlooze vennootschap, zou het Land dus voor f 3.000.000 gewone (niet-preferente) aandeelen kunnen deelnemen.

De buitengewone tijdsomstandigheden zijn oorzaak, dat nog geen stappen tot oprichting van eene naamlooze vennootschap als hierbedoeld zijn gedaan; het is dan ook de vraag, of het gelukken zal zòó tijdig eene naamlooze vennootschap te vormen, dat de aanvang van de voorbereidingen tot den aanleg van het gedeelte der tramlijn, waarvan het tracé geheel vast staat en waarvan de volledige terreinopname zoo goed als beëindigd is, zijnde het gedeelte Takalar — Maros, geene grootere vertraging zou ondergaan dan in het belang van de betrokken streek toelaatbaar mag worden geacht. In verband hiermede is bij deze begrooiting gerekend op een bedrag van f 6.000.000 voor het maken van een aanvang met den aanleg der tramlijnen door den dienst der staatspoor- en tramwegen, met de uitdrukkelijk uitgesproken bedoeling om, zoodra dit mogelijk zal blijken, over te gaan tot de oprichting, met medewerking van den Lande, van zoodanige vennootschap, met dien verstande, dat alsdan dat lijngedeelte een onderdeel der bezittingen dezer vennootschap zal uitmaken en dat de door het Land aan den aanleg bij wijze van voorschot bestede gelden, in mindering zullen zijn te brengen van de stortingen, wegens de deelneming in het maatschappelijk kapitaal der vennootschap door het Land te doen.

Met het oog op de mogelijkheid, dat het lijngedeelte Takalar — Maros op de aangegeuide wijze afzonderlijk zal worden tot stand gebracht, mogen daarover hier nog de volgende bijzonderheden vermelding vinden.

De lengte van de lijn Takalar — Makasser — Maros zal rond 72 K.M. bedragen.

De aanlegkosten zijn te ramen op rond f 3.000.000 met inbegrip van een bedrag van f 500.000, hetwelk noodig wordt geacht om de tramlijn te Makasser een eindpunt te geven, dat geschikt is om als zoodanig te blijven dienen, oók wanneer de lijn naar het binnenland zal zijn doorgetrokken. Hierbij is echter aangenomen, dat de ijzeren bovenbouw van den weg, alsmede het rollend materieel, overgenomen worden van de staatspoorwegen op Java op dezelfde wijze van verrekening als voor Zuid-Sumatra geschiedde. Daarvoor bestaat gegronde reden, omdat verzwaring van den bovenbouw van meerdere lijnen, alsmede verwisseling van verouderde typen van locomotieven en ander rollend materieel op Java nog hoog noodig is. Het is dus, vooral ook met het oog op het meer eenvoudige karakter, dat de lijnen in Zuid-Celebes zullen verkrijgen, en wellicht tot in verre toekomst ook zullen behouden, in overeenstemming met de eischen van een goede spoorwepolitiek en eveneens met een goed geldelijk beleid, zoolwel voor het S.S.-bedrijf op Java, als voor de te bouwen lijnen in Zuid-Celebes, als een dergelijke regeling getroffen wordt.

De lijn doorsnijdt de vruchtbare en dichtbevolkte Goa- en Maros-vlakten met een bevolkingssterkte, ongerekend de buiten die sawabvaktten gelegen streken, van onderscheidenlijk rond 160.000 en 70.000 zielen en met eene uitgestrektheid van onderscheidenlijk 45.000 en 11.200 bouws. Voor de Goa-vlakte is een irrigatie-ontwerp, volgens hetwelk 35.000 bouws sawabs bevoeld zouden worden, in bewerking. In de Maros-vlakte zullen 10.200 bouws bevoeld worden. Het werk is reeds eenige jaren in uitvoering en van een gedeelte der bevoelde velden is reeds één oogst verkregen.

De ramingen der te verwachten inkomsten en uitgaven van de lijn Takalar — Makasser — Maros beloven dan ook eene gunstige exploitatie-uitkomst. Geraamd wordt:

1. Opbrengst van het personenvervoer per jaar. f 183.000 (bij eene reizigersdichtheid v. 440)
2. Opbrengst van het goederenvervoer per jaar. 74.000 (bij eene goederendichtheid v. 45)
3. Overige inkomsten per jaar 16.000

Totaal der inkomsten per jaar f 273.000

De jaarlijksche exploitatiekosten worden geraamd op f 130.000.

Voor vernieuwings- en afschrijvingskosten is bovendien f 30.000 in rekening gebracht. De jaarlijksche winst wordt dus geraamd op f 113.000.

Ten slotte kan aan de bovenstaande uiteenzetting van de voornemens tot het bevorderen van den spoor- en tramaanleg in de buitenbezittingen nog worden toegevoegd, dat in onderscheidene andere streken reeds plannen aanhangig en in overweging zijn, welke op den voet der ontworpen regeling tot uitvoering waren te brengen, en dat het de bedoeling is om door den opname-dienst der staatspoor- en tramwegen daadwerkelijke medewerking te doen verleenen bij de opnemingen, onderzoeken en verkenningen, welke aan het opmaken der definitieve plannen voor nieuwe lijnen in de buitenbezittingen, moeten vooraf gaan.

Zoo is o. a., gelijk reeds werd vermeld, het hierboven genoemde tramplan in Zuid-Celebes, een uitvloeisel van eene door genoemden dienst verrichte verkenning-opname, welke ingesteld werd naar aanleiding van eenige ingekomen concessie-aanvragen voor tramlijnen in deze streek. Voorts zijn reeds opnemingen geschied in Noord-west-Borneo en ligt het in de bedoeling ook in de Zuider- en Oosterafdeling van Borneo en op Bali en Lombok, zulke opnemingen binnen korten tijd te doen plaats hebben.

Uit een en ander moge tevens blijken, dat, indien het geval zich onverhoopt zou voordoen, dat de pogingen, om op den aangegeven voet door het Land met het particuliere kapitaal te doen samenwerken aan de totstandbrenging van de, voor de verdere ontwikkeling der buitenbezittingen onmisbare spoor- en tramwegen, niet tot het gewenschte resultaat leidden, de gedachte regeling en handelwijze geenszins een vertragenden invloed op die totstandbrenging zal uitoefenen. Immers zal, zoodra dit blijken mocht, alsnog tot het van Landswege uitvoeren der meest dringend noodige lijnen kunnen worden besloten. Uit hetgeen hierboven met betrekking tot het tramplan in Zuid-Celebes is voorgesteld, kan overigens blijken, dat de urgentie van den aanleg van bepaalde lijnen behoort overwogen wordt en dat, zonder daarom het boven behandelde stelsel van samenwerking tusschen het Land en het particuliere kapitaal op zijde te stellen, het noodige kan en zal worden verricht om de betrokken landstreken niet langer dan toelaatbaar is te achten, van de noodige versnelde verkeersmiddelen verstoken te laten.

ADVERTENTIËN.

Vendu-, Verkoop-, Verhuur- en Commissiekantoor

J. J. K. HERKLOTS & Co.,

Weltevreden tel. no. 1498, Patjenongan 29 a-b

Heden Kijkavond en Morgen Vendutie ten huize van den WelEdeG. Heer

C. S. POLAK,

5922 Goenoeng Sarie No. 31.

Morgen Vendutie

in een ONZER LOKALEN te KALI BESAR

van een groote partij gebloemde LIJNWADEN.

5930 JOHN PRYCE & Co.

N. V. Ed. Franzen & Co,

NOORDWIJK.

Directeur: R. L. BRANTZ.

Tel. Welt. 270, Tel. HUIS 1534.

MORGEN

ZATERDAG, 25 MEI 1918, VENDUTIE

ten huize van Mevrouw de Weduwe

C. J. HOOGBRUIN,

Gang Baroe 19, Petodjo,

Zie Specificatie Gisteren. 5909

Aanbesteding voor de exploitatie van het boschperceel Goewaran, gelegen in de residentie Rombang te houden door den Resident van Rombang op Zaterdag, den 24sten Augustus 1918, des voormiddags ten 10 ure.

Zie Javasche Courant van 24 Mei 1918 No. 42 en volgende nummers.

De Directeur van Landbouw, Nijverheid en Handel, Namens dezen:

De wie Secretaris, VERBOOM.

5892

Weggelopen

LANGHARIGE HOND, wit met bruine vlekken, luisterend naar den naam „NELLY.“ Tegen belooning terug te bezorgen bij

Mevr. KOPPEN,

5916 Gang Chaulan 20.

Gevraagd:

TWO JACKSON'S double-action tearollers with pressure.

One planing machine.
One tongue and grooving machine.

NEW OR SECOND HAND.

Offertes No. 5905 dezer.

Hoofdonderwijzeres Fröbel

zag zich gaarne geplaatst op BATAVIA. Voor aanvragen zich schriftelijk te wenden onder No. 9 tot de drukkerij F. B. SMITS, Noordwijk 33, Weltevreden. 4801

Gevraagd:

HOLLANDSCH SPREKENDE KLERK, Prauwenvaar te Billiton.

Aanvragen voorzien van afschrift getuigschriften rechtstreeks in te dienen. 5656

GEVRAAGD:

voor het residentie kantoor te Serang (afdeling Secretarie) een EERSTE KLERK op eene maandsijksche bezoldiging van f 120.—

Zich te wenden met overlegging van dienststaat en certificaten en opgave datum van geboorte tot den Secretaris te Serang. 5917

Groot Handelskantoor

heeft plaatsing voor EMPLOYÉ VOOR LICHT ADMINISTRATIE, condities nader overeen te komen. Zonder goede getuigschriften onnodig zich aan te melden.

Brieven onder nummer 5863 van dit blad.

BUITENZORG.

In klein Hollandsch gezin kunnen twee (Hetst jonge) kinderen worden opgenomen.

Brieven No. 6720 bureau Nieuws v/d. Dag. 5927

VLAMPIJPEN.

Te koop aangeboden:

185 stuks gebruikte VLAMPIJPEN 3/4" uitwendige diameter, lang 2.26 M. nog in zeer goeden staat.

Offertes aan het Bureau van dit Blad onder No. 5877.

TE KOOP:
 ONGEBOUWDE PHONOLA PIANO met 20
 ROLLEN voor f 1000.—
 Te bezichtigen 's middags na vijf uur
 RADEN SALEH 46. 5910

Te Koop:
 in zeer goeden staat verkeerende
Overland, Model 83 B.
 Prijs f 3100.—
 Brieven sub No. 5866.

Ter overname wegens vertrek:
 NIEUW HUIS huur f 65.— (met DRIE
 KOELE, RUIME KAMERS) nabij Harmonie.
 Overname nieuwe inboedel verplichtend.
 Brieven No. 5926.

Gevraagd met 1 Juli:
 RUIM HUIS op goeden stand te Weltevreden,
 huurprijs pl.m. f 250.—
 Brieven onder No. 5460 Boekhandel VISSER
 & Co., Weltevreden. 5886

Te huur gevraagd:
 per Juli of later, GEMEUBILEERD HUISJE of
 PAVILJOEN, prijs pl.m. f 140.—
 Brieven No. 5867.

Paviljoen te huur:
 GANG HALKEMA 2, voor HEER of DAME
 alleen.
 Telefoon 397. 5843

Soekaboemi,
TE HUUR: EEN NIEUW RUIM HUIS
 tegenover Cultuurschool
 f 98.— 's maands, ingang 1 Juli a.s.
 Adres: E. MARTENS Kerkstraat 20,
 Mr.-Cornelis. 5918

„HOLLANDSCH” Leesgezelschap.
BESCHIKBAAR:
 Eenige NALEZERSPLAATSEN,
 buurt: DEFENSIFLIJN VAN DEN BOSCH
 MOLENVLIET en MEESTER CORNELIS.
 Voor slechts f 1.25 's maands ontvangt men
 elke week pl. m. 30 der meest bekende Hol-
 landsche tijdschriften en bovendien nog 1 roman,
 G. KOLFF en Co., Weltevreden.

Tijds Genoeg
komt altijd te laat
OLVEH

Batavia—Pasar-Pisang.
 35 v Telef. Bat. 261.

DE BOUWBEDRIJVEN
Th. A. Gaston,
 Admr.
 Kantoor Defensielijn 7, telef. 127.
 Projecten, Uitvoeringen van werken.
 Beschikt over GEROUTINEERDE MEDE-
 WERKERS en PERSONEEL.
 Assurantie en beleeningen.
 Neeft huizen in administratie. di vr. 5

Fransch fabrikaat.

Prima Meubelsmeer
 o. a. Verkrijgbaar bij:
 „ONDERLINGE HULP”, Noordwijk.
 „EIGEN HULP”, Molenvliet.
 „TIO TEK HONG”, Pasar Baroe.
 „SAPIE”, Pasar Baroe.
 Importeurs: N. V. L. E. TELS & Co's Han-
 delmaatschappij Padang—Batavia—Semarang—
 Soerabaja. 5907

Het Weekblad van Indië
 verschijnt Zaterdag a.s. met een
Volksraadnummer
 waarin tal van fraaie photo's van gebouw en officiële opening voorkomen.
 Onze oplage is beperkt en losse nummers zijn spoedig uitverkocht.
 Abonneert U daarom JAVA HOTEL 63 Weltevreden of PESAWAHANWEG 14,
 Soerabaja.
 Dan krijgt U het zeker. 5893

Chartered Bank of India, Australia and China,
 Hoofdkantoor te London Oppericht in 1853.
 Agentschap te Batavia geopend in 1862.
 Kapitaal £ 1 200 000.—
 Reservefonds „ 1 900 000.—
 Aandeelhouders nog verantwoordelijk voor „ 1 200 000.—
 De Bank heeft 37 AGENTSCHAPPEN.
 CORRESPONDENTEN in de voornaamste plaatsen der wereld.
 Bevat zich met alle Bankzaken. 170 vr.
 F. BENNETT, Agent Batavia.

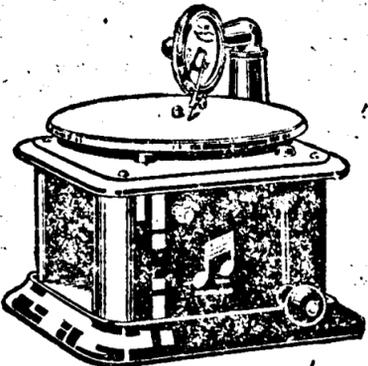
AUTOMOBIEL TECHNICUM
J. C. VERHEYEN, Weltevreden.
 MOLENVLIET O. 36, WELTEVREDEN TELEFOON 1291.
 Ontvingen per S.S. „CEYLON”:
Groote zending Automobiel-accessoires.
 Automobiel veeren in alle afmetingen.
 Gebombeerde spatborden.
 Banden, Pompen met manometers.
 Koperen en Nikkelen Carbide- en voorlampen, met generators.
 Olie achterlampen.
 Hoorns, Boa constrictors en anderen.
 Boschmagneten voor 4 en 6 cylinders.
 Kogellagers in alle maten.
 Electr. voor-, zij- en achterlampen.
 Electr. hoorns in koper en nikkel.
 Hoorn-tonen, veerringen, splitpenen.
 Volt- en Ampèremeters, horlogeformaat.
 Gloeipectjes 3, 6, 9 en 12 Volt.
 Tapijt, donker en lichtgroen, blauw en rood.
 Autokapstof in diverse soorten.
 Rubber en linoleum voor treeplanken.
 Bekl.tourniquets en drukknoopen.
 160 div

K. K. KNIES
 Soerabaja, Weltevreden
ONTVING:

VIOLLEN in diverse prijzen van f 37.50 tot f 175.—
STRIJKSTOKKEN in diverse prijzen van f 3.— tot f 12.—
Violkammen. Stemfluitjes.

Weder Voorhanden:
COLUMBIA GRAFONOLA'S
 W. O.

THE RED BOY
 PRIJS f 27.50.
Vraagt Catalogi; Gratis en Franco.

FIRMA VEEN
V. D. VEEN
 Batavia, Bandoeng.

Magnifique collectie:
Chappellerie
 EN
Gekleede HOEDEN.

Jongenspakjes | alle maten,
 Meisjesjurken |
 billijke prijzen.

Groote keuze:
Lingeries:
 Chemises, pantalons
 ondertailles, etc.

Kousen | wit
 | zwart
 | gekleurd.

SHAWLS.
 Tafel-Kleedjes.

Loopers in diverse dessins
 prima lederen
TASSCHEN
 (zeer chique modellen).

GEKLEEDE TOILETTEN
 (nieuwe façons). 1 v.

Voor een paar meisjes van 14 en 15 jaar, wonende in het binnenland en schoolgaande op de H. B. S. wordt te BATAVIA of te BANDOENG een beschaafde familie gezocht, bij wie zij liefderijke en zorgzame opname en verpleging zullen vinden en waar tevens zorgvuldig toezicht wordt gehouden op hunne studies en huiswerk. Brieven met opgave van voorwaarden onder no. 5929 Bureau van dit blad.

Bekendmaking.

Met verwijzing naar de ordonnantie van 7 dezer (Staatsblad No. 236), houdende aanwijzing van de tot het Landsdomein terug te brengen gedeelten der in de afdeling Krawang der residentie Batavia gelegen Pamanoeakan- en Tjiasemlanden, wordt bekend gemaakt dat de de in die verordening bedoelde meetbrief, gedagteekend Batavia 16 October 1917 No. 303 en de daarbij behorende kadastrale kaarten van af den dag na dien der afkondiging van die ordonnantie gedurende een maand voor een ieder kosteloos ter inzage liggen ten kantore van den Resident van Batavia.

Ter ordonnantie van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië: De Algemeene Secretaris, HULSHOFF POL.

Staatsblad van Nederl.-Indië.

1918 No. 236. AGRARISCHE AANGELEGENHEDEN. PARTICULIERE LANDERIJEN. BATAVIA. Aanwijzing van de gedeelten der in de afdeling Krawang gelegen Pamanoeakan- en Tjiasemlanden, welke tot het Landsdomein worden teruggebracht.

IN NAAM DER KONINGINI

DE GOUVERNEUR-GENERAAL VAN NEDERLANDSCH-INDIË, Den Raad van Nederlandsch-Indië gehoord: Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, Saluut!

Dat Hij, in verband met de in de ordonnantie van 26 Juni 1914 (Staatsblad No. 462) vervatte verklaring, dat het algemeen belang vordert, dat de in de afdeling Krawang der Residentie Batavia gelegen Pamanoeakan- en Tjiasemlanden, verpondingsnummer 52, uitmakende de districten Pamanoeakan, Soebang en Segalaherang van genoemde afdeling en toebehoorende aan de te Batavia gevestigde naamloze vennootschap „Maatschappij ter Exploitatie der Pamanoeakan- en Tjiasemlanden”, gedeeltelijk tot het Landsdomein worden teruggebracht, de gedeelten van die landen willeende aanwijzen, welke voor die terugbrenging in aanmerking komen; Lettende op de artikelen 20, 29, 31 en 33 van het Reglement op het beleid der Regeering van Nederlandsch-Indië, op de wet van 7 November 1910 (Indisch Staatsblad 1911 No. 38) en op het tweede lid van artikel 3 van het Koninklijk besluit van 12 Augustus 1912 No. 54 (Indisch Staatsblad No. 480);

Heeft goedgevonden en verstaan: Eerstelijk: Aan te wijzen als de gedeelten van de in de afdeling Krawang der residentie Batavia gelegen Pamanoeakan- en Tjiasemlanden, verpondingsnummer 52, welke tot het Landsdomein worden teruggebracht, de percelen omschreven in den meetbrief, gedagteekend Batavia 16 October 1917 No. 303 en aangegeven op de daarbij behorende kadastrale kaarten van dezelfde dagteekening Nos. 34C, 34D, 35A, 35B, 35C, 35D, 36A, 36B, 40C, 41A, 41C en 42A.

Ten tweede: Deze ordonnantie treedt in werking met ingang van den dag, na dien der afkondiging. En opdat niemand hiervan onwetendheid voorwende, zal deze in het Staatsblad van Nederlandsch-Indië geplaatst en, voor zooveel noodig, in de Inlandsche en Chinese talen aangeplakt worden. Gelast en beveelt voorts, dat alle hooge en lage Colleges en Ambtenaren, Officieren en Justicieren, ieder voor zooveel hem aangaat, aan de stipte naleving dezer de hand zullen houden, zonder oogluiking of aanzien des persoons. Gedaan te Buitenzorg, den 7den Mei 1918 J. v. LIMBURG STIRUY, De Algemeene Secretaris, HULSHOFF POL.

Uitgegeven den zeventienden Mei 1918. De Algemeene Secretaris, HULSHOFF POL. (Besluit van den Gouverneur-Generaal van 7 Mei 1918 No. 40.) 5719

COLGATE'S

Zeep, Parfumerie en Toilet-artikelen
sinds de eerste eeuw 1806.

Zeepen en Parfumerieën zijn de beste sedert 1806.

Onder de exquise zeepen door Colgate & Co, gefabriceerd, worden ten eerste aanbevolen:

Cashmere, Bouquet, Eclat, Splendor, Florient.

Een doos van deze zeep is een gewild cadeau voor Dames.

ENIZOM.

Eerste Ned. Ind. Ziekte en Ongevallen Verzekering Maatschappij, Batavia.

Telefoon Bat. 690.

Automobilverzekering, Ongevallen Verzekering, Ticketpolis, Ziekte Verzekering, Reissolissen, Levenslange Spoorweg en Stoomschip Ongevallen Verzekering.

Lage premien. Voordeelige Polisvoorwaarden. Coullante afwikkeling van schaden. Directeuren: A. A. PEËREBOOM VOLLER, J. H. VREEDENBURGH.

Commissarissen: K. A. R. BOSSCHA, Landbouw Industrieel, Bandoeng. E. H. CARPENTIER ALTING, notaris te Batavia. Th. D. INKLAAR, lid der firma John Peet & Co, Batavia. W. F. KLUSMAN, lid der firma Geo Wehry & Co, Batavia.

Rechtskundig adviseur: Mr. P. R. HOORWEG Batavia. Geneeskundig adviseur: Dr. J. Th. LEUSDEN 519 Batavia.

ENGELSCHES LESSEN. Onderwijs aan huis.

Succes verzekerd (binnen 5 maanden). A. S. MARTIN, Berendrechtlaan No. 64. 71 mwv

Zoo juist verschenen: Wenken voor Insectenverzamelaars in de Tropen, door E. JACOBSON. Prijs f 0.50. G. KOLFF en Co., Weltevreden.

Planten- en Dierentuin.

Aangezien de Tuin MORGEN-AVOND 25 MEI 1918 verhuurd is aan de vereeniging S.T.O.V.I.A.

zullen de wekelijkse bioscoop-voorstellingen den volgende dag ZONDAG, 26 MEI plaats vinden.

ZONDAG VOORAVOND (6.45 uur). Aardig kinderbioscoop programma.

1. Pekalongan.
2. Hamlin acrobaten trio.
3. De dankbare landlooper.
4. Krokodillenvangst (gekleurd).
5. De sporen van den Mexikaanschen bandiet.
6. Welke listen NICK WINTER gebruikte.
7. Krachttoeren door de dames AMALIA en LEONORA.

ZONDAG NA-AVOND (9.30 uur). De Venus van Arles.

LA VÉNUS D'ARLES. Provençalsche Idylle door Graaf de Mery met ANDRÉE DIVONNE in de hoofdrol. Gevolgd door: het 4 deelige prachtige meeslepende kino-drama

Ten Einde Raad. DE SECRETARIS. 5933

Royal Standard Biograph.

ZATERDAG- en VOLGENDE AVONDEN:

De Stem van het Geweten

in 6 lange deelen.

Welbekende artisten uit Romeo en Julia.

De Dames worden beleefd attent gemaakt dat in deze film de allernieuwste toiletten door de vrouwelijke artisten worden gedragen.

METRO-FILM.

Cinema Palace, Krekot.

HEDEN- EN VOLGENDE AVONDEN:

20.000 Mijlen onder Zee.

HOLLANDSCHE OPSCHRIFTEN. (3 DEELEN).

2 Voorstellingen: ten 7 en 9.45 uur.

Balcon f 2.40, Loge f 1.80, 1e klas f 0.90, 2e klas f 0.60 inclusief belasting.

Vrijkaarten strikt ongeldig, uitgezonderd autoriteiten en pers. 5921

Een uitmuntend orkest en

. een glas heerlijk koud Hollandsch Bock Bier.

Wij hebben een kleine zending Hollandsch Pilsener Bier en verwachten de volgende week????????? 5928

Oost Java Restauratie.

(De Concerten zijn iederen avond van 7 tot 12 uur).

Het PERSBUREAU ANETA

vraagt voor ONMIDDELLIJKE indiensttreding

DRIE Bekwame Vergadering-Stenografen.

Anvangssalaris f 450.- 's maands.

Schriftelijke of telegrafische sollicitaties te richten tot den Directeur. 5902

Koninklijke Paketvaart Maatschappij.

Vaarburten van Batavia.

Melchior Treub, ZATERDAG 25 MEI 4 N.M. naar Singapore en Belawan-Deli.
Reael, ZATERDAG 25 MEI 5 N.M. naar Mantok en Palembang.
Singkep, ZATERDAG 25 MEI 5 N.M. naar Singapore.
Rumphius, ZONDAG 26 MEI 4 N.M. naar Semarang en Soerabaja.
Myer, ZONDAG 26 MEI 5 N.M. naar Cheribon en Semarang.
Atjeh, ZONDAG 26 MEI 5 N.M. via Cheribon en eventueel Tegay en Pekalongan, naar Soerabaja.
Baud, MAANDAG 27 MEI 5 N.M. naar Benkoelen, Padang, Ajer-Bangis, Natal, Sibolga, Baros, Goenoeng-Sitoli, Singkel, Banjak-eil, Siabang, Tapa-Toean, Meulaboh en Tjalang.
Van Diemen, MAANDAG 27 MEI 5 N.M. naar Telok-Betong, Oosthaven, Merak en Kota-Agoeng.
Singkel, MAANDAG 27 MEI 5 N.M. naar Asahan en Belawan-Deli.
De Kock, MAANDAG 27 MEI 5 N.M. naar Palembang, Moeara-Saba en Djambi.
Van Rees, DINSDAG 28 MEI 9 V.M. naar Semarang (extra), Soerabaja, Makasser, Balikpapan, Donggala, Paleleh, Kwandang, Menado, de Sangir- en Talaud-eilanden, Totok, Djiko, Gorontalo en de Tomini-bocht.
Duymaer van Twist, WOENSDAG 29 MEI 9 V.M. naar Tandjong-Pandan, Singapore, Penang, Lho-Seumawé, Sigli, Sabang, Oehleh, Tapa-Toean, Siabang, Singkel, Sibolga, Goenoeng-Sitoli, Lakewa en Nako-eil.
Brouwer, DONDERDAG 30 MEI 5 N.M. naar Singapore, Selat-Pandjang, Bengkalis, Stak et Pakan-Baroe.

Adres voor wacht en passage bij het Agentschap der Koninklijke Paketvaart Maatschappij,

Telefoonnummers:

Weltevreden 383: voor passage.
Batavia 21: vracht,
Tandjong-Prlok 3: uitgaande lading.
23: inkomende

ELITE BIOSCOPE

Van af hedenavond ten 7, 8 en 10 ure uitvoering van ons nieuw

ELITE QUARTET,

bestaande uit de heeren

BLAZER (piano). CLAESSEN (cello). BOEM (late viool). MICHILES (obligaat viool). HEDENAVOND AFSCHIEDSVORSTELLING 5935

v. d. Bell's Vaudeville Coy.

Salemba Biograph, Mr.-Cornelis.

HEDEN- EN MORGENAVOND:

PATRIA.

Series 12 en 13.

4 deelen.

2 Voorstellingen 7 en 9.30 uur.

5920

Gewone Prijzen.

67 di v

De Oorlog.

Brest-Litovsk.

In afwachting van de regeling der nieuwe vredesonderhandelingen met de Petrogradsche volkscommissarissen, zal het Duitse leger zijn opmarsch in Estland en in de Oekraïne voortzetten. Niet voor de tweede maal zal Von Kuhlmann zich door Trotzky laten beetnemen met een bespreking, die uitsluitend voor propaganda-doelinden wordt gebruikt. En zooals hij in den Rijksdag zeide: Wij moeten niet gelooven, nu den vrede met Rusland reeds in den zak te hebben. De vrede met Rusland is eerst in orde, wanneer de inkt van de handteekeningen onder het verdrag droog is, lezen wij in het *Alg. Hblad.*

Wel blijkt uit de berichten, die niet rechtstreeks uit Petrograd werden ontvangen, maar toch van den toestand een indruk geven, dat de Duitse opvatting, tot hernieuwing van den strijd, een ongelooflijken indruk in Rusland heeft gemaakt, en dat de Bolsjewiki met die opvatting niet hadden gerekend.

Vandaar dan ook het aanbod, om het vredesverdrag, zooals dat door de Centralen te Brest-Litovsk was voorgesteld, te onderhandelen.

Maar, zooals wij reeds vermoedden, zal Duitschland thans een aanvullenden eisch stellen, namelijk de volledige ontzuiming van Finland, Lijfland, Estland en de Oekraïne door de Bolsjewiki, de onmiddellijke invrijheidstelling der gevangenen genomen Duitschers, Esthen, Letten en de erkenning van het vredesverdrag met de Oekraïne. Voordat de Bolsjewiki getoond hebben metterdaad, dat het hun ernst is, zeide Von Kuhlmann, mag onze militaire actie niet worden verzwakt.

Dit geeft een duidelijk inzicht in de Duitse plannen.

Maar tegelijkertijd dringen de Duitse bladen er op aan, dat de regering zich niet door Alduitse propaganda zal laten verleiden, om nieuwe annexatie- of amputatie-eischen te stellen.

Die wenschen worden in Oostenrijk nog krachtiger geuit dan in Duitschland. De *Arbeiter Zig.* zegt, dat sommige uitingen in Alduitse kringen, aan de wereld het bewijs willen leveren, dat in Berlijn de oude strijd tusschen staatslieden en generaals, tusschen de Rijksdag-meerderheid en de „Vaterlandspartei“, tusschen den „verzoeningsvrede“ een den „Siegfriedvrede“, steeds voortduurt, en dat nu weder de „militairen annexatie-partij“, zooals Wilson haar noemde, de bovenhand heeft. Het imperia-

lisme is nog steeds niet overwonnen. Aan het Duitse imperialisme is een gevaar verbonden, dat het in de tegenwoordige omstandigheden erger maakt, dan het Engelse; voor de imperialistische plannen in Mesopotamië en Syrië en Arabië, kan Engeland den oorlog niet rekken, wanneer Wilson zijn toestemming weigert; maar Duitschland kan, voor imperialistische bedoelingen, Oostenrijk beletten met Wilson tot overeenstemming te komen.

En dat is het, waartegen de Wiener democratische kringen het ergst opzien. „Oostenrijk“, zegt de *Arbeiter-Zig.*, „kan zich niet laten beheerschen door de heerenklasse, die tegen den wil van het Duitse volk en zijn rijksdag imperialistische plannen heeft. Wij willen den oorlog niet langer gerekt zien, om de veroveringsdoelinden der Duitse annexionisten te bevorderen. Wij eischen dat graaf Czernin, zonder zich te storen aan het Duitse imperialisme, vastbesloten den den weg voorziet, dien hij insloeg. Wilson's redevoering geeft de mogelijkheid om onderhandelingen tusschen Oostenrijk-Hongarije en de Vereenigde Staten te openen. Slaagt Oostenrijk erin, zich met Amerika te verstaan, kunnen deze beide staten een vredes-program opstellen en het aan de wereld voorleggen, dan zal noch het Engelse, noch het Duitse imperialisme het wagen, zich tegen zulk een vredesprogram te verzetten.“

De strijd met de Polen neemt steeds grooter afmetingen aan. Nu heeft ook de Poolse regentschapsraad te Warschau geprotesteerd tegen de amputatie van de Polen, door den raad de „vierde verdeling“ genoemd, als aansluiting op de drie bekende verdeelingen tusschen Pruisen, Rusland en Oostenrijk. De toewijzing van het gouvernement Cholm aan de Oekraïne, is het struikelblok voor de goede verstandhouding tusschen Polen en de Centralen: daardoor werd de eigenlijke betekenis aan de verordeningen der monarchen ontnomen, en ook de vriendschapsbetuigingen bleken van nul en geener waarde. Het bestaan van het onafhankelijke Polen en zijn staatkundig bestaan, zijn politieke en economische levensvatbaarheid, zijn in ijdele woorden veranderd, daar niet slechts de belangen en rechten van Polen werden ter zijde gesteld, doch ook zijn nationaal grondgebied niet werd gespaard.

Zoo klaagt de Poolse regentschapsraad over de grensregeling met de Oekraïne.

En daartegen baat het niet verzachtende woorden te gebruiken, en op meewarigen toon te zeggen, als Stresemann in den Rijksdag deed: „Ik begrijp het leedwezen van de Polen over de afscheiding van het district Cholm, maar moest dan het verdrag met de Oekraïne mistukken om Cholm?“

te ververschen, dan om den indruk na te gaan dien ik maakte, en ik merkte dat men mij inderdaad hield voor wat ik wilde voorstellen. Tot den middag slenterde ik rond, daarna begaf ik mij naar de Gartenstrasse. Ik was volstrekt niet opgewonden, alleen verlangde ik er naar, Marmotte terug te zien. Aan het doel waarvoor ik gekomen was, dacht ik ternauwernood nog; alleen aan wat zij mij allemaal te vertellen zou hebben.

„Toen Ursula de deur voor mij open deed, viel het mij moeilijk, om mijzelf niet te verdragen, want ik was blij, haar weer te zien; ik zou haar graag goeden dag gezegd en gevraagd hebben, of zij mij niet herkende. Toen Mingo schelde en Ursula, weglopende, de deur dichtwierp, stak ik gauw één der houten lepels, die ik als koopwaar bij mij had, ertusschen. Het was een ingeving van het oogenblik, waaraan ik misschien geen gevolg zou gegeven hebben, als ik tijd voor overleg had gehad, want het waagstuk kon licht mislukken. Met dat al verwachtte ik, dat ik het met Ursula, als zij mij op het spoor kwam, wel op de een of andere manier eens zou worden. Ik zette het bord soep, dat Ursula mij gebracht had, op de trap en ging op goed geluk de eerste de beste kamerdeur door. Ik kwam in de logeerkamer, die niet in gebruik was. Daar hoorde ik, dat Ursula terugkwam, de huisdeur opendeed en mop-

Dit is het eerste vredesverdrag, dat in dezen oorlog wordt aangegaan, en het brengt reeds zooveel ongenoegen en verdeeldheid teweeg, dat men zich bezorgd afvraagt: wat zal de rest brengen? Elke quaestie, die wordt aangeroerd, heeft twee kanten; en hoe men haar ook oplost, zij zal steeds een ontevredene achterlaten. De fout is geweest, dat de Polen bij de besprekingen te Brest-Litovsk, niet zijn gehoord. En Balfour maakt van die fout onmiddellijk gebruik, om te verklaren, „dat Engeland den vrede tusschen de Oekraïne en de Centralen niet zal erkennen, en geen enkelen vrede, waarbij Polen belang heeft, indien dit land niet vooraf is gehoord“. En op die wijze wordt nu weder de verdeeldheid aangestookt, in het belang van de voortzetting van den strijd.

Averescu.

Generaal Averescu is een soldaat van groote verdienste, die echter in dezen oorlog niet de plaats gekregen heeft, die hem toekwam. Hij is een man van sterk, onafhankelijk karakter en behoort tot geen der politieke partijen, wat dan ook als de reden te beschouwen is, dat hij geen belangrijke plaats kon krijgen, waarin hij zijn bekwaamheden zou kunnen gebruiken. Nu alles in Roemenië onderstoven ligt en de politiek van Bratianu geheel en al is verlaten, omdat zij tot de grootste catastrofe in de geschiedenis van dat land aanleiding heeft gegeven, heeft de koning generaal Averescu de opdracht tot kabinetsformatie gegeven, klaarblijkelijk met het doel den vrede met de Centralen voor te bereiden.

Dat dit de bedoeling is, blijkt duidelijk uit de mededeeling in de *Times*: „Generaal Averescu heeft aan de geallieerde regeeringen officieel laten mededeelen, dat het voor Roemenië onmogelijk is, de door vroegere regeeringen onder andere omstandigheden aangegane verplichtingen te handhaven“. Wat zeggen wij, dat Roemenië niet in staat is, langer de verplichting na te leven, om een afzonderlijken vrede te sluiten.

De vrede met de Oekraïne zal dus leiden tot een vrede met Rusland — onder voorwaarde, dat Trotzky en Lenin thans de vrede-bepalingen aanvaarden, die Duitschland zal stellen — en tot besprekingen met Roemenië. Waardoor in Oost-Europa de strijd tusschen de Centralen en de oorlogvoerende landen zal zijn geëindigd.

Doch op het Westelijk oorlogstoneel zal, die strijd krachtiger dan ooit worden voortgezet.

Tenzij Oostenrijk en de Vereenigde Staten tot een overeenkomst kunnen komen, die den strijd lust in de andere landen zal doen bedaren.

Milner over de Oorlogsdoelinden.

Viscount Milner hield te Plymouth een rede over de oorlogsdoelinden. Hij begon met de verklaring, dat hij vreesde, dat eenvoudige menschen door al het gepraat over grensafbakening in verafgelegen streken van de wereld, handelsmaatregelen, die na den oorlog te nemen zouden zijn enz., de kluts zouden kwijt raken. Al deze zaken echter, hooft belangrijk ook, zijn op het oogenblik nog niet aan de orde, zij zullen met zorg geregeld worden, zoodra het tot vredesonderhandelingen komt, thans echter is het hoofdoel het waarborgen van vrijheid voor het menschedom en een rechtvaardige, duurzame vrede, lezen wij in het *Alg. Hblad.*

De toestand, zoo verklaarde Milner, is belangrijk gewijzigd ten gevolge van de ineenstorting van Rusland. De militaire partij in Duitschland zit thans weder vast in den za-

perde, toen zij buiten de deur het volle bord vond.

Nadat zij naar de keuken gegaan was liep ik voorzichtig door en zag door de openstaande deur van de kamer ernaast Mingo's bed. Ik zeide zachtjes: „Marmotte, hier is Dodo!“ en zij antwoordde op dezelfde manier: „Dodo! Wacht tot Ursula weg is.“

„Terwijl ik alleen in de logeerkamer zat te wachten, smaakte ik de zaligheid des hemels. Uien lang voelde ik de heerlijkheid, die met niets op aarde te vergelijken is, de heerlijkheid die gefolterde heiligen misschien gemaakt hebben, als de smart opbleid en engelen met de kroon van het eeuwige leven uit de wolken bij hen neerdaalden. Mijn hart was boordevol van de goddelijke liefde, die niets wil dan het geluk van het geliefde wezen. Ik had haar nu teruggezien, de vrouw, wies naam alleen vroeger een uitbarsting van hartstocht, liefde, haat, wraakgierigheid in mij teweeggebracht had. Wat is er nog in ons overgebleven van het kind, dat wij dertig, veertig, vijftig jaar geleden eenmaal geweest zijn? Ons heele lichaam is sedert dien tijd vernieuwd, wij hebben misschien niet een enkele gedachte, niet een enkel gevoel meer van die welke wij toen hadden, en toch, dat wij het zijn is het zekerste wat wij weten. Ach van de

del. Wel valt er niet aan te twijfelen, dat er velen in dit land zijn, die in hun hart vurig naar een anderen vrede verlangen dan eene van verovering, maar deze zijn op het oogenblik volslagen machteloos.

De militaire partij wil den genadeslag toebrengen aan Italië, Frankrijk en Groot-Brittannië, aan allen, die haar in den weg stonden, om de heerschappij te verkrijgen over Europa en het grootste gedeelte van Azië en om een militair despotisme te vestigen. Het is thans niet meer de quaestie om aan het Pruisische militarisme een einde te maken, maar wel of het Pruisische militarisme de anderen zal vernietigen en alles wegvagen, waarvoor vrijheidlevende naties gedurende eeuwen hadden gearbeid.

„Wij strijden niet om aan de Duitse onafhankelijkheid een einde te maken, of Duitschland te berooven van zijn aandeel in het handelsverkeer van de wereld, maar die onafhankelijkheid moet ook blijven aan alle andere naties, ook de zwakke en kleine, die tot nu toe de slachtoffers waren van de Duitse agressie. De Duitse keizer heeft gezegd, dat de Duitschers op vriendschappelijke voet met alle naburen willen leven, maar eerst moest de zege der Duitse wapens worden erkend. Daarop valt slechts één antwoord te geven.

Gedurende drie-en-een-half jaar heeft de Britsche natie haar volharding getoond, in de naaste toekomst echter wachten haar nog veel moeilijker dagen.

Onder twee voorwaarden slechts kunnen de Britsche hulpbronnen tot haar recht komen: 1o. doordat er eenheid is in de actie van alle geallieerden, en 2o. doordat bij elk der Geallieerde naties binnenlandsche oneenigheden ter zijde worden gesteld, en mannen en vrouwen van alle standen al hunne krachten concentreeren op het éne doel: het nationale welzijn.

Op de jongste conferentie is men de eenheid van actie der Geallieerden heel wat nader gekomen en is er een groote afstand afgelegd in de richting van het grootsche denkbeeld van één enkel geallieerd front.

Sprekende over de revolutie in Rusland, verklaarde Milner geenszins te duchten, dat men in Engeland de dwaasheden en buitensporigheden te zien zou krijgen, onder welke Rusland thans gebukt gaat. Een dergelijke revolutie zou in Engeland niet het despotisme, maar de democratie vernietigen, zij zou voor altijd de kansen op een betere sociale orde doen verdwijnen.

Het Propaganda-werk.

Men schrijft uit Zurich dd. 18 Febr. aan het *Alg. Hblad.*:

De Russische Bolsjewik Holzmann, die dezer dagen uit Petrograd te Zurich is aan gekomen, — naar het heette met een politieke opdracht van Lenin bij de bondsregering, — blijkt inderdaad met een politieke opdracht te zijn gekomen. Niet echter bij de bondsregering, doch met een opdracht aan het Zwitsersche volk. Hij is n.l. de officiële Bolsjewik-propagandist voor Zwitserland en heeft voor een internationale socialistengroep in Genève zijn intreedere gehouden, waaraan de volgende mededeelingen ontleend zijn.

De Russische revolutie is het begin van een blijvenden klassen-strijd, die onafgebroken in alle landen gevoerd zal worden, totdat de val van het kapitalistische stelsel in Europa bereikt zal zijn. De onderhandelingen te Brest-Litovsk waren slechts in schijn met dit program in strijd. Vooral gedurende deze onderhandelingen is voor de revolutionaire idee onder de Duitse troepen hard gewerkt. Terwijl Trotzky te Brest-Litovsk met de Duitse imperialisten schijnbaar aan een overeenkomst werkte, werden de revolutionaire brochuren bij wagonladingen

Marmotte, die ik eens de mijne genoemd had, was niets meer over, en toch had ik in dat enkele oogenblik in haar gezicht, dat door de jaren en de ziekte verwoest was, hetzelfde gezicht gezien, dat vermoedelijk als kind al het hare geweest was; te zaam g.tooverd uit onschuld, liefde en goedheid. Het was alleen nog als geestelijke verschijning aanwezig, en ik weet niet, met wat voor ogen ik het gezien heb. Het lichaam was dat van een oud geworden, doodzietige vrouw, gelijk een plaat, die door de nachtvorst overompeeld, mummie-achtig in den zonneschijn staat. Er was niets meer aan mijn arme Marmotte, dat den hartstocht van welken man ook, had gaande kunnen maken, maar zij was mij zoo dierbaar, zoo kostbaar en heilig, dat ik niet gearzeld zou hebben mijn leven te geven, als ik haar geluk ermee had kunnen kopen. Arm machteloos schepsel dacht ik, je zult niet meer lijden! Wat het mij ook kosten moge, hoe hard de gevolgen voor mij ook mogen zijn, ik zal je vrede brengen. En al ging al jouw leed ook op mij over, ik zou het aanvaarden en mij verheugen, dat jij nu, in plaats van te lijden, zult kunnen rusten.

„Daarvoor had ik gedacht, dat ik mij eerst zekerheid van den aard en den graad van haar ziekte moest verschaffen, maar toen ik haar zag, bleek mij ten overvloede, hoe ver-

FEUILLETON.

De zaak Deruga

door

50) RICARDA HUCH.

„Onderweg bedacht ik, dat de verwisseling van kleeren in den trein opgemerkt zou worden en verdenking kon gaande maken, waardoor ik misschien zou opgehouden worden, en aan het station vond ik geen gelegenheid. Daar het nog heel vroeg, ongeveer halfzes was, nam ik aan, dat ik in het plantsoen bij het station door niemand gezien zou worden. Inderdaad was het rondom stil en verlaten, en toen ik de half ronde steenen bank zag, die dr. Bernburegr ons beschreven heeft, leek mij dat de geschikte plaats, waar ik mij verkleeden kon en mijn gewone kleeren, die ik voor de thuisreis noodig had, zou kunnen verbergen. Nadat ik den vagebondekiel had aangetrokken, pakte ik mijn andere jas in en verborg die onder de bank. Ten overvloede bedekte ik haar met een hoop dorre blaren die overal verstrooid lagen.

„Eerst ging ik naar een klein koffiehuis in de buijerstad en ontbeet, minder om mij

Garage en Verhuurderij ST. JEAN,
MOOIE AUTO'S, GOEDE CHAUFFEURS,
BILLIKSTE PRIJZEN.
 Motor-reparatiën gegarandeerd.

4042 dl v

KLAMBOETULLE.

WIJ KUNNEN thans aanbieden:

PRACHT KWALITEIT ENKEL GEWEVEN TULLE

180 cM. breed.	Fl. 1.25 per el
225	1.45
250	1.60
275	1.75

circa 12 el per stuk.

4889 v H. BONEFAAS, Weltevreden, Noordwijk 42.

Maison de Bonneterie,

RIJSWIJKSTRAAT 6.

TELEFOON 1226.

Ontvangen:

FRANSCH E LINGERIE.

Nachtjaponnen, Ondertailles, enz.

Chamois en Wit Zeemleeren Schoenen.

JUPONS.

107 v

GOLFCOATS.

Houthandel P. LANDBERG & ZOON,
BATAVIA.

In voorraad: **SUPÉRIEUR DJATTIHOUT**

166 v

IN BALKEN EN DOLKEN.

Stapelplaats Pasar Pisang, Tel. 1145

ONFEILBARE en snelle GENEZING

zonder eenig gevaar van de besmettelijke ziekten, door de INSPUITING BROU. Dit alom vermaard middel maakt overbodig het gebruik van geneesmiddelen zooals Santal en Copahu, die walging wekken, de maag vermoeien en een onaangename geur verspreiden. 50 v
 Verkrijgbaar 102, Rue Richelieu, te Parijs EN IN DE VOORNAAMSTE APOTHEKEN.

Zoo juist verschenen:

Handboek voor de Latijnsche Taal- en Letterkunde

voor Onderwijs en Zelfonderricht.

door Dr. A. HALBERSTADT. Prijs 3 din. te zamen f 15.—.

Deel I: Spraakleer. Deel II: Opstellen en inleiding in de Letterkunde. Deel III: Vertalingen Voorhanden bij de firma

5892

G. KOLFF & Co., Batavia-Weltevreden.

aan de Duitsche fronten verdeeld. De Duitsche regeering heeft deze verhandelingen afgebroken, wijl zij hoe langer hoe duidelijker den invloed der Russische propaganda op haar troepen kon waarnemen. Het gros der Duitsche troepen van de Russische fronten zal er nooit meer toe te brengen zijn, den strijd tegen de Russische arbeiders aan te binden. (sic) Intusschen werkt de Russische propaganda langzamerhand ook elders door. De Russische revolutionairen zullen het begonnen werk alleen dan tot een goed einde kunnen brengen, als de arbeiders in de andere landen hen steunen. Holzmann heeft hier dus zonder omwegen kleur bekend. Maar daarop voelde de Geneefse regeering zich ook ongetwijfeld verplicht in te grijpen zooals reeds gemeld werd. Er had zich intusschen ook alweer een schare van grancophile Geneveezen gevormd, die onder aanvoering van de club der "Travailleurs suisses" de vergaderzaal inclus Holzmann wilden bestormen. Holzmann is voorsbands het Geneefse rumoer en daarmede indirect een verbannings-bevel van de bondsregeering uit den weg gegaan. Naar verluidt, herbergt thans Zurich dezen officiële Russischen gast. Daar zijn geen "Travailleurs suisses", en daar zullen wij dus wel meer van de Russische plannen te hooren krijgen.

Nederland.

De „Thalatta I“.

Volgens uit Noorwegen ontvangen berichten, is de nieuw Nederlandsche motorschoener, de Thalatta I, het slachtoffer van een duikbootaanval geweest, lezen wij in de Nwe Rott Crt. De schoener bevond zich den 14den Februari nabij Doggersbank-Noord toen hij plotseling aangevallen werd door een duikboot, die op een afstand van ongeveer 1 Engelsche mijl 20 schoten op het schip afvuurde, waarvan 6 troffen. Ofschoon het stormweer was met hooge zee, gingen de kapitein en alle opvarenden in de reddingsboot en roelden naar den onderzeeër met de papieren. Ondertusschen ging de onderzeeboot voort met den schoener te beschieten, totdat de scheepsboot bij den onderzeeër kwam. Na de papieren doorgezien te hebben, gaf de commandant van de duikboot vergunning om de reis te vervolgen. Toen de kapitein na een oponthoud van 2 1/2 uur aan boord terugkwam, was het voortuig met zellen neergeschooten, het volkslogies beschadigd en veel averij op het dek, verschaning en aan den romp, die alle sporen van granaten vertoonden.

Aan boord van den schoener waren behalve 9 man equipage, ook 4 passagiers. Niemand werd gekwist. De Thalatta I, op reis van Gothenburg naar Amsterdam, is daarop 16 dezer te Mandal, in Noorwegen, binnengeloopt.

Achtergehouden Oogst.

In verschillende plaatsen van Drente is het onderzoek naar achtergehouden voorraden graan begonnen. Bij verschillende landbouwers zijn groote voorraden rogge en boekweit in beslag genomen.

Inkoop van Bouwmaterialen.

Men meldt uit Den Haag aan de N. R. Ct.: Op initiatief van het Haagsche gemeentebestuur zijn er besprekingen gevoerd tusschen de besturen van Amsterdam, Rotterdam en Den Haag over het oprichten van een gemeenschappelijk bureau voor den inkoop van bouwmaterialen ten behoeve van de volkswesting en andere werken in verband met de werkloosheid. Naar wij vernemen, heeft Rotterdam echter zijn medewerking geweigerd. Niettegenstaande dat, wordt, naar wij

nader vernemen, de voorbereiding der zaak, in samenwerking met verschillende openbare lichamen, krachtig voortgezet.

Vleeschgrossiers.

In eene te 's-Gravenhage gehouden vergadering van grossiers in rund-, kalfs- en schapen-vleesch te Amsterdam, Rotterdam, 's-Gravenhage en andere plaatsen van Nederland, is volgens het Alg. Hblad., de volgende motie aangenomen, gericht tot den minister van Landbouw enz.:

De grossiers enz.; kennis genomen hebbende van de door Uwe Exc. vastgestelde maximumprijzen voor den verkoop van rundvleesch, en gelet op het feit, dat de boeren tot nog toe niet bereid gevonden worden slachtvee af te staan voor prijzen, welke geëvenredigd zijn aan de gestelde maximum-rundvleeschprijzen; overwegende, dat de Amsterdamsche grossiers voor den vleeschhandel indertijd reeds de toezegging van Uwe Exc. mochten ontvangen, dat de grossier niet zal worden uitgeschakeld; vertrouwen, dat, waar in het grossiersbedrijf duizenden menschen in den lande hun bestaan vinden Uwe Exc. ook dan, wanneer tot ontelging van vee mocht worden overgegaan, hierbij hun bestaan niet uit het oog zal verliezen, opdat zij niet broodeloos worden;

doen de toezegging, dat zij hunnerzijds ten volle willen medewerken, om het vraagstuk der vleeschvoorziening tot eene goede oplossing te brengen;

verzoeken Uwe Exc. eene audiëntie aan enkele bestuurders te willen toestaan, ten einde hunne belangen nader te kunnen uiteenzetten.

Slagersactie.

Men meldt uit Leiden aan het Alg. Hblad.:

Donderdagnamiddag 21 Februari hield de Bond van Dorpslagers in het café Zomerlust, een druk bezochte vergadering bijgewoond door slagers uit de buitengemeente in wijden kring om Leiden.

Na uitvoerige besprekingen werden protest-moties aangenomen tegen de Regeering en tegen den Nederlandschen Slagersbond wegens uitlatingen van den minister van Landbouw en van den voorzitter van genoemden bond, waaruit zou kunnen worden opgemaakt, dat wanneer de kleine dorpslagers zich bij maatregelen, in het algemeene belang noodig geacht, niet kunnen handhaven, zij dan maar moeten verdwijnen. Hierna werd besloten de actie zelfstandig, los van den Ned. Slagersbond te voeren.

Als uitvloeisel van dit besluit verkreeg het dag. bestuur opdracht om audiëntie te vragen bij den minister en ZEX. te verzoeken aan de slagers de runderen beschikbaar te stellen tegen f 1.25 per slachtgewicht en den maximumprijs van het grove vleesch te verhoogen tot f 1.50 per K.G. Onder die voorwaarden werd geacht dat men de slagerijen zou kunnen openhouden.

In de Donderdagavond 21 Febr. gehouden zeer druk bezochte vergadering van de 's-Gravenhaagsche grossiersvereniging „De Eensgezindheid“, de „Vereeniging van Geadmitteerde Slagers“, en de vleeschhouwersvereniging „Eendracht“, werd met algemeene stemmen besloten te protesteeren tegen de gedwongen stagnatie in het bedrijf, veroorzaakt door de wanverhouding tusschen de prijzen op de veemarkt en de door de Regeering vastgestelde maximum-prijzen. Alleen zal onder behoorlijke contróle voor de ziekenhuizen een uitzondering worden gemaakt.

De vergadering sprak de hoop uit, dat de Regeering ten spoedigste maatregelen zal treffen, opdat het bedrijf weder zal kunnen worden hervat en aan de cliënteel weder vleesch zal kunnen worden geleverd.

zij weg was. Op het oogenblik, dat ik Ursula de deur achter zich hoorde sluiten en de trap afgaan, stond ik op en tegelijk riep Marmotte mij ook. Ik ging op den rand van haar bezittingen en zeide, hoeveel plezier het mij had gedaan, dat Ursula nog bij haar was, en hoe ik nauwelijks had kunnen nalaten, haar uit te lachen, omdat zij mij niet herkend had. „Ik zou je dadelijk herkend hebben“, zeide zij, daarna babbelde wij over het verleden en haalden over en weer kleine herinneringen op. Ook vertelde zij mij, op mijn vraag, van haar ziekte, haar operaties en hoe zij behandeld was. Haar stem was niet veranderd, alleen was die bijna nog liefelijker dan vroeger. Zij klom ongeveer zooals 's avonds in de de bergen wel een verre alpenhoorn klinkt, waarin de lichterode, groene en grijze tinten van den schemerenden gezichtelinder schijnen mee te klinken. Terwijl wij spraken, hield zij een van mijn handen vast tusschen de hare, en eens kuste zij die en zeide: „Lieve, goede, mooie hand, ik heb dikwijls aan je gedacht; ook gedacht, dat jij mij verlossen zoudt.“

„Er zal zoo wat een half uur verlopen zijn, toen ik aan haar gezicht zag, dat er een aanval van pijn in aantocht was, en ik dacht, dat nu het oogenblik gekomen was. Ik had iets meegebracht, om haar pijn te

verdriven, zeide ik, en zou dat nu in de keuken klaar maken, zoodat wij ongestoord verder zouden kunnen praten. „Zal het pijn doen?“ vroeg zij, terwijl zij mij angstig aanzag, en haar mondhoeken trilden. Arme, kleine, bange Marmotte! Hoewel zij naar den dood verlangde, was zij bang voor hem. Ik lachte en zeide: „Wat denk je wel, zoo gauw gaat het niet. Eerst moet ik je een beetje waarnemen, want misschien kun je door een verstandige behandeling nog eens gezond gemaakt worden“. Met die woorden ging ik naar de keuken, zocht een glas en mengde het vergift zoodanig met limonade en suiker, dat de bittere smaak er niet van te proeven was. Toen ik terugkwam had zij hevige pijn, en terwijl ik haar oprichtte, om haar te laten drinken, vertelde zij mij, dat zij in den afgeloopen nacht van onze Mingo gedroomd had. „Wat verlang ik ernaar, haar weer te zien“, zeide zij, „en later, als jij ook komt, zullen wij hand in hand op jou staan wachten.“ Ik knikte, steunde haar met mijn arm en zette het glas aan haar lippen. Zij zag mij dankbaar aan en dronk gretig. . . .

„Ik wachtte, tot zij dood was, daarna legde ik haar neer, kuste haar op het voorhoofd en zeide: „Dag lieve, beste Marmotte“. Daarna zette ik in de twee kamers alles percieleender neer als het gestaan had, ging naar

de keuken, maakte het glas schoon, wischte alle sporen van mijn aanwezigheid uit en ging heen. In het huis kwam mij niemand tegen, maar op het straatje, dat naar het tuinhek leidde, zag ik den portier staan. Tot dat oogenblik was ik volkomen kalm geweest of had gemeend, dat ik het was. Maar toen ik den portier zag, dacht ik, dat ik zijn aandacht moest trekken en iets moest doen, om ongedwongen te kijken. Onwillekeurig tastte ik in den zak en haalde er een cigaret uit, ging voor hem staan en zeide: „Hebt u vuur, edele heer?“ Toen ik een trekje gedaan had, stond het rooken mij tegen, en ik wierp de cigaret in de struiken, zonder op dat oogenblik eraan te denken, dat dat de aandacht kon trekken.

„De volgende trein naar Praag ging 's ochtends, en het was, toen ik dat merkte, pas half zes 's avonds. Ik slenterde weer naar de buitenwijken en ging daar in een koffiehuis zitten. Toen het avond werd, begaf ik mij naar het plantsoen bij het station. Het leek mij nog te vroeg, om mij te verkleeden. Daar ik echter niet meer loopen kon, ging ik op de steenen bank zitten, waaronder ik mijn kieeren verborgen had, om het donker af te wachten. De hemelsche gevoelens, die mij bij Marmotte opgebeurd hadden, waren verdwenen, ik was vreeselijk ontuchtend en had het koud. Ik had den

beelen verderen dag niets gebruikt dan wat kaffie zonder melk, en ik was zoo slap en afgemat, dat ik nauwelijks wist, waarvoor ik daar eigenlijk zat. Ik leek mijzelf onbenullig en belachelijk.

„Tegen middernacht stak er een hevige wind op, die mij tot in het gebente deed tuiveren en de trieste verdooving, waarin ik verzonken was, verbrak. Daar er wijd en zijd doodsche stilte heerschte, stond ik op, haalde het pak onder de dorre blaren te voorschijn, waarmee ik het bejekt had, en verkleedde mij. Ik wou den werkmanskiel niet meenemen en dacht er eerst aan, hem weer onder de bank te leggen. Toen viel mij plotseling in, dat ik hem, om hem uit den weg te ruimen, nog beter in de vaart kon gooien.

„Ik stond al op de brug, toen ik aan mijn geld dacht, dat nog in den kiel zat. Op weg naar het station stelde ik mij voor hoe noodlottig het voor mij had kunnen worden als ik zonder geld gezeten had, en toen schoot mij eindelijk te binnen, dat ik ook den brief van Mingo bij mij gehad had, voor het geval, dat ik haar adres mocht verge-

(Wordt vervolgd.)

DAMESKAPSALON

Mevr. VAN LOO.

Haarwasschingen, Machinale droging, Haar-
verven en Amerikaansche methode van gezichts-
massage.

OOK AAN HUIS TE ONTBIEDEN.

92 v Kramat 84, Telefoon 501 Welt.

Een gewild inwrijvingsmiddel.

De golf- en voetbalspeler en de sportman
a het algemeen weten de waarde van Cham-
berlains Pijn Balsem te waardeeren.

Het is juist iets wat noodig is voor inwrijving
na harden inspanning.

Alle pijnen verdwijnen als door betoovering
en verstuikingen en zwellingen kunnen in een
derde van den tijd, welke noodig is voor an-
dere middelen, genezen.

Verkrijgbaar bij alle apothekers.

ZOO JUIST PER MAIL
ONTVANGEN:

NAAM- en RANGLIJST

van het
EDERLANDSCHE LEGER
en van dat in
EDERLANDSCH-INDIË,

alsmede van de Landmacht in West-Indië.

87^e Jaargang 1918. 5824

Met voorkennis van het Depart. v. Oorlog.

Prijs gecartonneerd f 2.50.

G. KOLFF & Co., BATAVIA, WELTEVREDEN.

Mevr. de Wed. A. S. ZIJLSTRA,
GEDIPLOMEERD MODISTE

v. d. Mode - Vakschoolvereniging
te 's-GRAVENHAGE.

Krekot 23, Tel. 2961.

Biedt zich aan voor het maken van

Costumes, mantels

EN
kinderkleeding

in alle genres.

Levert bruidscostumes

van af f 60.-. 116 v

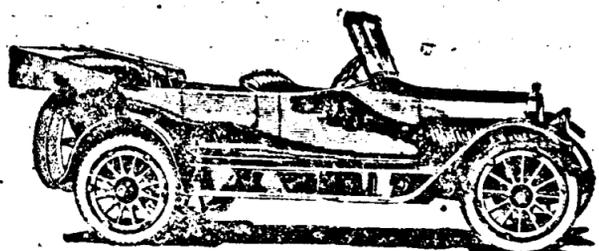
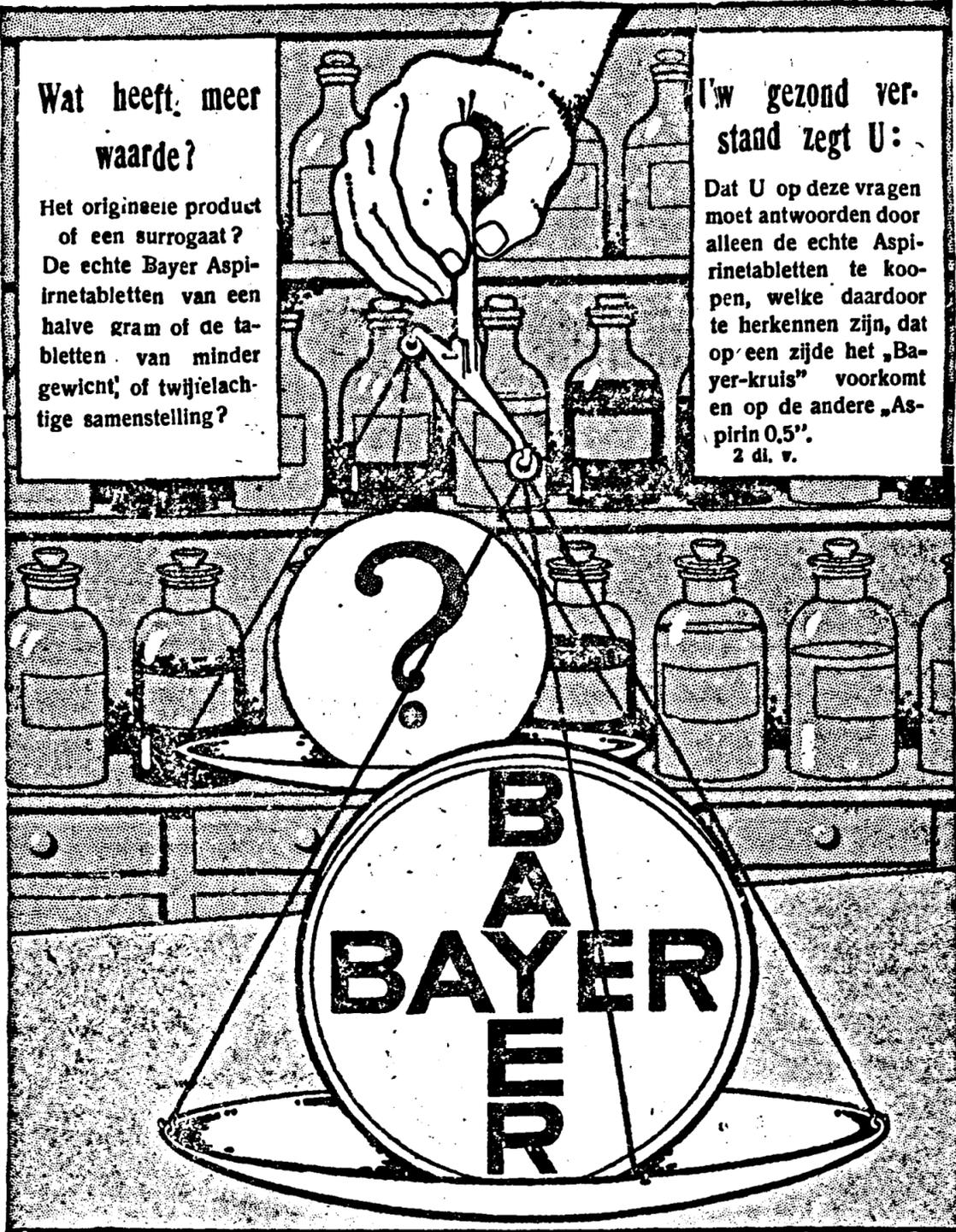
Wat heeft meer
waarde?

Het originele product
of een surrogaat?

De echte Bayer Aspi-
rinetabellen van een
halve gram of de ta-
bellen van minder
gewicht, of twijfelach-
tige samenstelling?

Uw gezond ver-
stand zegt U:

Dat U op deze vragen
moet antwoorden door
alleen de echte Aspi-
rinetabellen te koop-
pen, welke daardoor
te herkennen zijn, dat
op een zijde het „Ba-
yer-kruis” voorkomt
en op de andere „As-
pirin 0,5”.
2 dl. v.

Oldsmobile

Oldsmobile

„8” Cylinders

De sensatie der 1918

New-York Automobile Show

Modellen: 5 zits en 7 zits

Prijs f 6250.-

Per s.s. „TJISALAK” ontvangen wij onze eerste bezending
der „1918” modellen.

Vraagt prijscourant

Hoofdagentuur voor Nederlandsch-Indië:

Fikkert Motor Car - Coy.

RIJSWIJKSTRAAT 32,

TELEFOON 2288 WELTEVREDEN.

2069 dl v

Modemagazijn VAN DUIJL

TELEFOON 1993.

PASSER BAROE Z. 29.

Opruiming

wegens opheffing der zaak, o.a.

Petten voor Jongens en Heeren Fietsers.

5840

BELEEFD AANBEVELEND.

CAMES HAARMIDDELEN.

WAT DE BLOEMEN ZIJN VOOR DEN TUIN,
IS HET HAAR VOOR HET HOOFD,
HET SCHÖNSTE SIERAAD.

CAMES HAARWATER _____
TEGEN UITVALLEN
_____ PER FLACON F. 1.75

CAMES HAAROLIE _____
ROOSWEREND EN FIJN GEPARFUMEERD
_____ PER FLACON F. 1.50

CAMES HAARVERF _____
IN BRUIN EN ZWART, GEEFT NIET AF
_____ PER FLACON F. 1.75

CAMES EAU DE SYLVIA _____
TEGEN HOOFDROOS, AFDOEND
_____ PER FLACON F. 2.-

GEGARANDEERD SUCCES
ONSCHADELIJK

Overall verkrijgbaar:

En Gros bij: Java American Trading Company Weltevreden.
1631 v. Wederverkoopters ruim rabat.

Steeds voorradig:

Azijnzuur 99 pCt. in demyohns van 20 Kilo netto.

Aluminium Rubbercups gewicht 21 gram per cup.

Glazen Rubbercups met versterkten rand.

Momikisten 19" x 19" x 24".

Veneerkisten 19" x 19" x 24" met canvas fittings.

Poetskatoen balen van 4 picol netto.

Prima Portland Cement voldoende aan B.O.W. voorwaarden.

Rond Staafijzer.

Internationale Crediet- en Handelsverg. „ROTTERDAM”.

1938 v

Handel-Mij. De Bas & Co.

WELTEVREDEN - SOERABAJA.

MARBLON (kunstmarmer). TERAZZO-TEGELS. BLOEMTEGELS in de nieuwste dessins. GEWONE CEMENTTEGELS in alle soorten, ook speciale goedkope voor bediendenkamers.

Witte GLAZURTEGELS voor badkamers, enz.

505 vr.

Buick

MODELLEN 1918.

Mod. E. 49.

zes cylinder
zevenpersoons

f 6250,-

Mod. E. 45.

zes cylinder
vijfpersoons

f 5400,-

Mod. E. 35.

vier cylinder
vijfpersoons

f 3900,-

Alle modellen compleet volgens catalogus, benevens reserve-, buiten- en binnenband.

ECONOMY

is in deze benarde tijden een factor waar ieder verstandig mensch naar streeft. Lichte maar sterke constructie in Automobielen heeft gering benzine-verbruik, lange levensduur der banden en weinig reparatie over het algemeen tot logisch resultaat.

Voordat U besluit tot den aankoop van eene Automobiel vraagt specificatie van onderhoudskosten van eene

BUICK-SIX

Wij zullen U de ondervinding onzer cliëntele mededeelen.

N. V. AUTOHANDEL „BUICK”

WELTEVREDEN.

3670 w.

„FATUM” WELTEVREDEN,
Tanah Abang West 2.

Maatschappelijk Kapitaal 2 Millioen.

De Grootste Nederlandsche MAATSCHAPPIJ, die uitsluitend tegen *Ongeval en Ziekte* verzekert. 146 mv

Java-Pacifc-Maldienst

der Stoomvaart Maatschappijen

„Nederland” en „Rotterdamsche Lloyd.”

Maldienst van Soerabaja, Semarang en Batavia via Singapore, Hongkong, Nagasaki, Yokohama, Honolulu naar San-Francisco en terug.

Vertrek van Batavia.

s.s. „REMBRANDT” 25 Mei 1918 12 uur 's middags.
s.s. „KAWI” 3 Juni

De Agenten

142 dl v.

Stoomvaart Mij. „NEDERLAND”
De Scheepsagentuur

Rotterdamsche Lloyd.
De Internationale Crediet & Handels-Vereeniging
„ROTTERDAM”.

„SUNSHINE BELT TO THE ORIENT”

PACIFIC MAIL STEAMSHIP COMPANY

NEW AMERICAN STEAMERS

„ECUADOR” 14.000 Tons
„VENEZUELA” 14.000
„COLOMBIA” 14.000

Leave Hongkong	Leave Shanghai	Leave Kobe	Leave Yokohama	Leave Honolulu	Arrive San Francisco	STEAMERS.
1918 April 24	1918 April 27	1918 April 30	1918 May 3	1918 May 15	1918 May 23	VENEZUELA
May 22	May 25	May 28	May 31	June 12	June 20	ECUADOR.
June 19	June 22	June 25	June 28	July 10	July 18	COLOMBIA.
July 17	July 20	July 23	July 26	Aug. 7	Aug. 15	VENEZUELA.
Aug. 14	Aug. 17	Aug. 20	Aug. 23	Sept. 4	Sept. 12	ECUADOR.
Sept. 11	Sept. 14	Sept. 17	Sept. 20	Oct. 2	Oct. 10	COLOMBIA
Oct. 9	Oct. 12	Oct. 15	Oct. 18	Oct. 30	Nov. 7	VENEZUEL
Nov. 6	Nov. 9	Nov. 12	Nov. 15	Nov. 27	Dec. 5	ECUADOR.
Dec. 4	Dec. 7	Dec. 10	Dec. 13	Dec. 25	1919	
Dec. 31	1919 Jan. 3	1919 Jan. 6	1919 Jan. 9	1919 Jan. 21	Jan. 29	COLOMBIA.
1919 Jan. 29	Feb. 1	Feb. 4	Feb. 7	Feb. 19	Feb. 27	VENEZUELA.
Feb. 26	March 1	March 4	March 7	March 19	March 27	ECUADOR.
						COLOMBIA.

Full particulars on application to the Agents:

FRANCIS PEEK & Co., Ltd.

158 dag

Batavia, Soerabaja, Bandoeng & Semarang.

Electrische drukkerij van G. KOLFF & Co., - Weltevreden.